

Geloof in Den Haag

Verkiezingsprogramma 2026-2030

ChristenUnie SGP

Colofon
Vastgesteld tijdens de algemene ledenvergadering d.d. 9 januari 2026

Verkiezingsprogrammacommissie
Michiel Noordzij
Stéphanie de Groot
Johan Hofland
Monique Rog
Erik Boogert (voorzitter)

Het verkiezingsprogramma is geschreven in samenwerking met onze achterban, leden van de ChristenUnie en SGP Den Haag, en op basis van input van betrokken bewoners en maatschappelijke organisaties. Speciale dank gaat uit naar Judith Klokkenburg (lijsttrekker), Kristel Zwikstra (opmaak) en eenieder die heeft meegelezen en met constructieve feedback heeft bijgedragen aan dit eindresultaat.

Voorwoord

Beste Hagenaar, Hagenees, Scheveninger en Loosduiner,

Den Haag is een prachtige stad om te wonen, te werken en te ontspannen. Van het vele groen in de parken tot het blauw van de zee. Van de internationale zone tot het buurthuis waar mensen elkaar ontmoeten. Van het kleine kind in de speeltuin tot de ouderen die samen bewegen in het park. Met veel liefde woon ik in deze stad en laat ik mijn kinderen hier opgroeien.

Den Haag is ook een stad van grote verschillen. De armoede in wijken als Bouwlust Vrederust en Moerwijk is enorm. Mensen met nauwelijks perspectief door de torenhoge schulden die ze met zich meetorsen. *'Heb ik vanavond wel te eten?'* is een reële vraag voor veel inwoners van onze stad. Zo'n 6% van de Haagse bevolking leeft in armoede. Tegelijkertijd kent Den Haag met 5% van de huishoudens het hoogste aantal miljonairs sinds jaren. Een stad met vele miljoenenwoningen en tegelijkertijd ruim 6.000 dak- en thuisloze mensen. Die tegenstelling is zichtbaar in de stad.

Samen kunnen we die tegenstelling tegengaan. Als we als overheid meer ruimte geven om zorg voor elkaar te dragen en samen te leven. Als we ruimte geven aan gemeenschappen om elkaar te helpen. Als we investeren in mensen, zodat je schuldenvrij kan opgroeien. Als we zorgen dat mensen niet meer gedwongen in de prostitutie moeten werken. Als we ruimte geven aan kerken om hun Licht te laten schijnen. Den Haag heeft het hard nodig.

Als lijsttrekker wil ik me de komende jaren opnieuw inzetten voor een bloeiende stad. Omdat ik geloof in Den Haag. Omdat ik geloof dat ieder mens van waarde is en tot bloei mag komen op de plek die hem of haar gegeven is. En de overheid? Die moet er zijn als het nodig is. Daar hebben we veel plannen voor die u kunt lezen in dit programma. En stel uzelf de vraag: gelooft u ook in een bloeiend Den Haag? Stem dan 18 maart ChristenUnie/SGP!

Judith Klokkenburg

Lijsttrekker ChristenUnie/SGP Den Haag

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Geloof in Den Haag 5

Onze speerpunten 7

1. Bouwen aan een thuis voor iedereen 9
   - Een huis voor iedereen 10
   - Een stad waar iedereen thuis is 13
   - Een duurzame toekomst 16
2. Bouwen aan een sociaal en rechtvaardig Den Haag 19
   - Uit de schulden 20
   - Een einde aan armoede 21
   - Zorg voor elkaar 22
   - Bouwen aan gemeenschappen 25
3. Bouwen aan een bloeiende Haagse economie 29
   - Een economie die werkt voor mens en natuur 30
   - Een economie die werkt voor ondernemers 31
   - Investeren in mensen 33
4. Bouwen aan een veilig, schoon en bereikbaar Den Haag 35
   - Een veilige stad 36
   - Een schone stad 38
   - Goed bereikbaar 39
5. Bouwen aan een betrouwbare Haagse overheid 43
   - Een nabije overheid 44
   - Een dienende overheid 45
   - Een overheid die samenwerkt met de stad 45
   - Een gezonde democratie 46

Plannen per stadsdeel 49

Financiële paragraaf 66

Geloof in Den Haag

De ChristenUnie/SGP gelooft dat mensen zijn gemaakt om samen te leven, tot eer van God. Dit staat haaks op het individualisme van deze tijd. En daarom voeren we ook andere politiek dan andere partijen. We geloven in een alternatief: een samenleving waarin mensen elkaar de hand reiken, gestimuleerd worden om samen te werken en er te zijn voor anderen.

De gemeente moet dienstbaar zijn aan die samenleving. Dat is haar belangrijkste taak, zodat mensen tot hun recht komen en er ruimte ontstaat voor het goede samenleven. Voor wie het zelf niet redt, zorgen we samen, en de overheid is er als schild voor de kwetsbaren. Het hoort bij de kern van christelijke politiek. De ChristenUnie/SGP voert politiek op basis van de Bijbel, waarbij we onder andere Micha 6:8 als leidraad nemen: *“Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.”*

We hebben met elkaar – stad en stadhuis – de verantwoordelijkheid om dat te doen, om samen een toekomst te bouwen voor onze kinderen en hoop in Den Haag te verspreiden. Daarom geloven we in gezinnen en gemeenschappen, in vitale verenigingen, in goede hulp voor wie het zelf niet redt, in sterke ondernemers die zo belangrijk zijn voor de bloei van de stad, en in een groene en veilige woonomgeving. Die prioriteiten dienen het samenleven, en dat is de basis voor een goed leven, in verbondenheid met elkaar.

De ChristenUnie/SGP gelooft in Gods liefde voor deze wereld, voor Nederland, voor Den Haag. We geloven in initiatieven die goed zijn voor de buurt, wijk, stadsdeel en de hele stad. In mensen die meebouwen aan een thuis voor iedereen, aan een sociale en rechtvaardige stad, aan een bloeiende economie voor mens en natuur, aan een veilig, schoon en bereikbaar Den Haag en aan een betrouwbare overheid.

Op die pijlers is dit verkiezingsprogramma gebouwd. We geloven dat de stad socialer, rechtvaardiger en barmhartiger kan en moet zijn. Dan bouwen we aan een bloeiende stad. Met dit programma leggen we onze visie en concrete plannen voor om een aantal stappen in die richting te zetten. Tegelijkertijd geven we ook een disclaimer: het is geen blauwdruk voor een perfecte stad. We hebben niet alle wijsheid in pacht, iedereen is nodig om de stad te maken: we geloven in de kennis en inzet van Hagenaars, Hagenezen, Scheveningers en Loosduiners om die stappen te zetten.

Bouwt u mee?

Onze speerpunten

Stad waar iedereen thuis is

- Bouwen aan gemeenschappen: betaalbare huizen voor gezinnen, studenten en senioren, voorrang in je eigen wijk en groene, leefbare straten met voldoende voorzieningen.
- Iedereen een dak boven zijn hoofd: we werken aan een einde aan dak- en thuisloosheid voor 2030.
- Ruimte voor de kracht van de samenleving: maatschappelijke initiatieven en kerken maken verschil in onze stad en geven we daarom de ruimte.

Investeren in mensen

- Uit de schulden: we investeren in een duurzame schuldenaanpak en brengen het percentage huishoudens met schulden voor 2030 onder de 3%
- Een einde aan armoede: iedereen moet kunnen meedoen in Den Haag, ongeacht de grootte van de portemonnee. We vereenvoudigen armoederegelingen.
- Stad van makers: Den Haag heeft goud in handen met onze praktisch opgeleiden. We zorgen voor meer stagemogelijkheden met eerlijke vergoeding en meer praktische banen.

Samen recht doen

- Een einde aan mensenhandel en prostitutie: we sluiten de prostitutiestraten en pakken seksuele-, criminele- en arbeidsuitbuiting stevig aan.
- Verslavingsvrije samenleving: we stellen een uitsterfbeleid voor coffeeshops en gokhallen in en zetten een campagne op tegen drugsgebruik.
- De basis op orde: we breiden de Pandbrigade en handhaving uit om de basis op orde te brengen: overbewoning tegengaan, een schone stoep en veilig over straat.

Hoofdstuk 1

Bouwen aan een thuis voor iedereen

Er is een groot woningtekort in Den Haag en het aantal inwoners van deze stad blijft de komende jaren groeien. In 2030 wonen er naar verwachting zo'n 600.000 mensen in Den Haag. Daarom moeten er voldoende woningen worden bijgebouwd. Tegelijkertijd is die getalsmatige opgave voor de ChristenUnie/SGP niet het hoogste doel: de ChristenUnie/SGP wil bouwen aan gemeenschappen. Het betekent dat er ruimte voor ontmoeting moet zijn, dat er genoeg voorzieningen (zoals scholen, winkels en huisartsen) bijkomen als we meer woningen bouwen, en dat er niet alleen maar kleine studio's verrijzen. Betaalbaarheid krijgt prioriteit en de gemeenschap moet centraal staan. Dat doen we door bijvoorbeeld gemeenschappelijke woonvormen te stimuleren die passend zijn voor allerlei doelgroepen, zoals mensen met een beperking: iedereen doet onbeperkt mee. Zo wil de ChristenUnie/SGP bouwen aan een thuis voor iedereen. Den Haag moet een stad zijn waar iedereen prettig kan wonen.

De verschillen tussen wijken en buurten zijn enorm: wie in Moerwijk woont, leeft gemiddeld tien jaar (!) korter dan in andere delen van de stad, zoals de Vogelwijk of Benoordenhout. De kloof tussen zand en veen lijkt steeds moeilijker te dichten. En toch geloven we dat we die op zijn minst kleiner kunnen maken. Daarvoor maakt de ChristenUnie/SGP scherpe keuzes: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, we bouwen meer sociaal op het zand en meer gemengd (middeldure en vrije sectorwoningen) op het veen.

We zorgen dat er ruimte voor gezinnen blijft en senioren in hun eigen wijk oud kunnen worden. Een thuis voor iedereen betekent voor de ChristenUnie/SGP ook dat de verre naaste zich thuisvoelt in Den Haag. We zorgen voor voldoende kleinschalige opvangplekken, en werken aan snelle integratie. Bovenal begint het hebben van een thuis met een huis: iedereen moet een dak boven zijn hoofd hebben: we zetten stevig in op de ambitie 'een einde aan dakloosheid in 2030'.

Een huis voor iedereen

Bouwen voor iedereen. De komende jaren bouwen we flink bij om het woningtekort op te lossen. We vinden het belangrijk dat ook mensen met een lager- en middeninkomen in Den Haag kunnen (blijven) wonen. Daarom houden we een verdeling van minstens 30% sociale huur en 50% middeldure huur- of koopwoningen. In duurdere wijken met minder sociale huur streven we naar tenminste 50% sociale huur bij nieuwbouw, zodat we werk maken van een ongedeelde stad.

Ruimte voor starters. Tot 10% van de sociale huurwoningen in een project wordt gereserveerd voor starters. Ook maken we koopvormen voor starters mogelijk, zoals de kooplater-woningen, en onderzoeken we andere stimuleringsmogelijkheden. Middenhuur moet toegankelijk zijn voor starters, we versoepelen waar mogelijk de voorwaarden.

Doorstroming stimuleren. In elke wijk komen meer seniorenwoningen, zodat ouderen passender kunnen wonen in hun eigen buurt. Een verhuisregeling en initiatieven zoals de “ontspulknul” maken de overstap aantrekkelijk.

Voorrang voor wijkbewoners. Woningzoekenden uit de wijk krijgen voorrang bij vrijkomende woningen, zodat sociale samenhang in buurten behouden blijft. Tenminste 25% van de sociale en/of middeldure huur wordt toegewezen aan inwoners van het stadsdeel

Ruimte voor gezinnen in nieuwbouw. In nieuwbouw en hoogbouw, zoals in Zuidwest, bouwen we niet alleen maar kleine appartementen, maar ook woningen voor gezinnen.

Vitale beroepsgroepen krijgen ruim baan. De gemeente gaat veel actiever werk maken van de huisvesting van leraren, zorgpersoneel en andere vitale beroepsgroepen. In lijn met een aangenomen voorstel van de ChristenUnie/SGP komen jaarlijks tenminste 60 sociale huurwoningen en 60 middeldure woningen beschikbaar.

Innovatieve woonvormen. Woonvormen die gericht zijn op gemeenschap, zoals een Knarrenhof voor senioren of intergenerationele woonvormen, krijgen de ruimte. Ook stimuleren we co-housingprojecten, waar bijvoorbeeld studenten en statushouders samenwonen.

Verruiming van de hospitaregeling. Den Haag zet in op meer hospitaverhuur door de regels simpeler te maken waar mogelijk, zoals het toestaan om ook als samenwonend koppel hospita te zijn.

Laagje erbij. We zetten in op optoppen waar het kan. Bijvoorbeeld in Mariahoeve. Op die manier kunnen we ook kleinschaliger woningen toevoegen, op een manier die passend is voor bestaande buurten.

Bestaande bouw beter benutten. Om woonruimte toe te voegen heeft de ChristenUnie/SGP de voorkeur voor nieuwbouw en optoppen. Het splitsen of verkameren van bestaande bouw kan alleen in wijken waar voorzieningen en leefbaarheid niet onder druk staan. De regels voor het delen van een huis met drie personen willen we versoepelen voor de buurten waar dat qua leefbaarheid kan.

Niet alleen maar kippenhokjes. Studio's zijn een mooie aanvulling op het woningaanbod, maar moeten niet de boventoon voeren. Er komt een gemengder woningaanbod met grotere en kleinere woningen en gedeelde voorzieningen, zo bouwen we aan gemeenschappen.

Voldoende voorzieningen. Nieuwe woningen vragen ook om huisartsen, sportvoorzieningen, speelplaatsen en groen. Bij elk woningbouwproject stuurt de gemeente op voldoende voorzieningen om buurten leefbaar en gezond te houden. Hiervoor wordt de LER (leefbaarheidseffectrapportage) inzichtelijk gemaakt voor iedereen.

Geen nieuwe hotels en vakantieverhuur erbij. Er komen voorlopig geen nieuwe hotels bij. We kiezen voor het bouwen van woningen en voorzieningen die echt nodig zijn; hotels horen daar niet bij. Ook blijven we stevig handhaven op illegale vakantieverhuur via bijvoorbeeld Airbnb.

Sociale duurzaamheid. Sociale duurzaamheid gaat over gemeenschappelijke ruimtes in wooncomplexen. We voegen sociale duurzaamheid toe als criterium bij aanbestedingen voor bouwprojecten, zo maken we meer ruimte voor ontmoeting.

Zorg voor de buurt. Zorgdoelgroepen worden beter verspreid gehuisvest over de stad, ook in wijken waar vooral duurdere woningen staan.

Regulier huurcontract. Een regulier huurcontract is de norm. Dit garandeert huurrechten en biedt zekerheid. In beginsel faciliteren we geen alternatieve verhuurconstructies meer.

Hulp bij huurproblemen. Vergroot de bekendheid van het Huurteam zodat huurders weten waar ze terecht kunnen en beter beschermd zijn.

Samenwonen geen last, maar een lust. De kostendelersnorm wordt waar mogelijk niet toegepast, zodat huishoudens makkelijker samen kunnen wonen.

Microwoning in de tuin. In tuinen is plek voor mantelzorgwoningen voor ouderen en/of jongeren. De gemeente brengt deze mogelijkheid actief onder de aandacht en maakt dit zo gemakkelijk mogelijk.

Visie op erfpacht. Erfpacht is een waardevol instrument om de stad op een gewenste manier te ontwikkelen, maar zorgt ook tot veel problemen bij aflopende erfpachtrechten. Bovendien is het met taxaties vanaf 2021 misgegaan. Het is daarom nodig om de taxatiemethodiek te verbeteren en het rentepercentage zo schokbestendig mogelijk te maken. Lees hier meer over onze visie op erfpacht.

Een einde aan dakloosheid

De ChristenUnie/SGP heeft in 2023 een (aangenomen) voorstel ingediend om een einde aan dakloosheid in 2030 op te nemen in de Woonvisie. Daarvoor moet de daad bij het woord gevoegd worden, en dat vraagt stevige inzet. De recente uitslag van de ETHOS-telling laat zien dat Den Haag ruim 6.000 dak- en thuisloze mensen telt, waaronder 1.000 kinderen. Wat de ChristenUnie/SGP betreft gaan we veel harder ons best doen om écht een einde aan dakloosheid dichterbij te brengen.

Wonen eerst wordt de norm voor álle dakloze mensen, ook voor jongeren, niet enkel voor de 'zwaarste' groep met multiproblematiek.

Dak- en thuisloze mensen worden met prioriteit gehuisvest. We maken samen met de regio mogelijk dat mensen in leefsituaties die onder de definitie van ETHOS Light vallen, voorrang kunnen krijgen. Dit leggen we vast in de prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Leegstand loont niet. We gaan voortvarend aan de slag met een experimentele leegstandsverordening en zetten deze óók in voor leegstaande kantoor- en bedrijfspanden.

Tijdelijke woningen. De gemeente wijst actief locaties aan voor tijdelijke woningen onder meer voor doorstroom, zoals het Trekvlietplein, de GAVI-kavel, de Middenweg of het Forepark.

Skaeve Huse. Voor mensen die vanwege hun gedrag niet kunnen of willen wonen in een reguliere woning zorgen we voor alternatieve huisvesting, zoals Skaeve Huse. Op deze manier kunnen zij met een dak boven het hoofd tot bloei komen. We streven naar tenminste 15 Skaeve Huse in 2027.

Convenantafspraken. We zorgen voor voldoende convenantwoningen om mensen te laten uitstromen uit instellingen. Het aantal convenantwoningen wordt verdubbeld.
Regionale afspraken. We maken afspraken met regiogemeenten over uitstroomplekken en zorgen voor een goede samenwerking.

Actieve rol gemeente in aankoop panden. De gemeente gaat samen met partners in bepaalde gevallen woningen huren of aankopen, met focus op de duurdere wijken op het zand, om in te zetten voor kleinschalige huisvesting van dakloze mensen.

Friends onder één dak. We gaan mensen matchen die samen kunnen en willen wonen, zodat woonruimte beter benut wordt.

Focus op preventie en vroegsignalering. We zetten meer in op maatregelen gericht op mensen die risico lopen op dakloosheid, zodat je niet zomaar in de opvang belandt.

Veldwerk ondersteunen. Veldwerk heeft meerwaarde in de signalering van dakloosheid, dat gaan we meer ondersteunen.

Een stad waar iedereen thuis is

De ChristenUnie/SGP gelooft dat ieder kind en iedere inwoner ertoe doet. Een sterke, verbonden stad begint met ontmoetingen op het schoolplein, in de straat, in het park en in de sporthal. Iedereen moet mee kunnen doen: voor mensen met een beperking zorgen we dat de stad 100% toegankelijk wordt. Voor de verre naaste die gevlucht is zorgen we dat er een goede opvangplek is, en dat hij of zij snel mee kan doen in de samenleving. Een stad waarin iedereen zich thuis voelt, ontstaat niet vanzelf – die bouwen we samen.

Iedereen doet onbeperkt mee

Samen naar School. Stichting IEP biedt succesvol Samen naar School-onderwijs in een vertrouwde omgeving. De gemeente gaat met stichting IEP, stichting Het Gehandicapte Kind en de samenwerkingsverbanden om tafel om ook in Den Haag Samen naar School-onderwijs te realiseren.

Leerlingenvervoer. Vervoer van en naar scholen moet veilig en betrouwbaar zijn. Veilig door op elke schoolbus een begeleider mee te laten rijden. Betrouwbaar door een waarborging dat kinderen snel op school komen en er altijd back-up-vervoer beschikbaar is.

Woonvormen voor mensen met beperking. De gemeente zorgt dat er in 2026 aan tenminste één kleinschalige locatie in Den Haag gewerkt wordt voor mensen met een ernstig meervoudige beperking. In 2035 moeten er twee locaties zijn.

Samenspeelplekken. In sport en recreatie moet ruimte zijn voor iedereen. Daarom wordt elk jaar tenminste één speeltuin aangepast naar een samenspeelplek.

100% toegankelijke buitenruimte. Bij het (her)inrichten van de buitenruimte. Dat betekent blindegeleidelijnen, tikkers bij stoplichten, zo min mogelijk drempels, hellingbanen voor rolstoelafhankelijken. We maken extra middelen vrij om versneld aan de slag te gaan.

Elk jaar een openbaar toilet. Er komt elk jaar minstens 1 openbaar toegankelijk toilet in de stad bij. Daarbij willen we vóór 2027 minstens één Changing Places Toilet realiseren voor kinderen en volwassenen met een ernstig motorische handicap.

Het strand is voor iedereen. Strandopgangen maken we toegankelijk, met hellingbanen en bij wildroosters met goede strips of paden erlangs voor rolstoelgebruikers.

Aangepaste woningen blijven aangepast. Zodra een corporatie een woning heeft aangepast, zal deze woning ook zo blijven. Zo groeit het aanbod van aangepaste woningen.

Opvang

Voldoende opvangplekken. De ChristenUnie/SGP gelooft in naastenliefde, ook voor de verre naaste die gevlucht is. Landelijk is een verdeling voor de opvang van asielzoekers afgesproken, en Den Haag kent daarin een forse opgave met meer dan 2.000 plekken. We moeten ons uiterste best doen om die plekken te realiseren.

Kleinschalige opvang. Zowel voor de buurt als voor mensen die in een opvanglocatie wonen, is kleinschaligheid van belang. Daarom maken we werk van kleinschalige opvangplekken.

Lokale verdeelsleutel. Opvanglocaties plaatsen we in wijken die dat kunnen dragen: niet in kwetsbare delen van de stad.

Een eerlijk verhaal richting het Rijk. Den Haag kent veel zware opgaven, bijvoorbeeld met het hoge aantal dak- en thuisloze mensen en de tienduizenden arbeidsmigranten die niet in Den Haag werken, maar wel op onze straten belanden. We maken ons bij het Rijk hard voor een eerlijke verdeling in de regio en het land.

Integratie en inburgering. Iedereen leert de Nederlandse taal. We zorgen dat nieuwkomers les krijgen en inburgeren, zodat ze zich sneller thuis voelen en kunnen bijdragen aan de samenleving.

Arbeidsmigratie

Keiharde aanpak malafide uitzendbureaus. Malafide uitzendbureaus die arbeidsmigranten onder miserabele omstandigheden in huizen proppen, zoals in Laak en Rustenburg-Oostbroek, pakken we keihard aan. We gebruiken de maximale ruimte binnen de huidige regelgeving, onder meer door betere registratie en uitbreiding van de vergunningsplicht voor verhuurders.

Uitbreiding Haagse Pandbrigade. We breiden de Haagse Pandbrigade uit om misstanden zoals overbewoning aan te pakken en blijven ons inzetten voor afspraken met het Westland en het Rijk over voldoende menswaardige huisvesting.

Leefbare wijken. Op het Kaapseplein staan dagelijks honderden arbeidsmigranten te wachten op busjes die ze ophalen voor werk. Als ze teruggebracht worden ’s middags, hangen ze vaak op straat met drank. We gaan openbare drankoverlast tegen en verlenen geen vergunningen meer voor dranklokalen op plekken waar er al veel zijn, zoals de Zuiderparklaan.

Behoud van Perspektywa. Door slecht werkgeverschap belanden arbeidsmigranten op straat. Veel arbeidsmigranten zijn EU-burgers en kunnen voor maximaal twee weken terecht bij Perspektywa. De ChristenUnie/SGP wil dit voortzetten.

Locatie voor arbeidsmigranten met multiproblematiek. De gemeente opent in samenwerking met Barka, Leger des Heils en verslavingszorg een opvang voor arbeidsmigranten met multiproblematiek, met tenminste 20 plekken. In deze opvang worden arbeidsmigranten in 3-6 maanden geholpen om terug te keren naar een woon- en werkplek in het land van herkomst, of als dat geen optie is in Nederland.

Subsidiekader voor buitenslapers. Tientallen arbeidsmigranten die dakloos zijn geraakt slapen buiten en hebben deels geen papieren. Er komt een subsidiekader voor alle buitenslapers, zodat veldwerk verricht kan worden door een door de gemeente gesubsidieerde partij.

Geef kerken de ruimte om verschil te maken

Den Haag kent meer dan 250 levensbeschouwelijke organisaties. Ze zijn van groot belang voor zingeving en het samenleven in onze stad. Kerken organiseren allerlei activiteiten op het gebied van armoedebestrijding, taal en sociale cohesie. Ze maken verschil. Helaas zijn zo'n 35 kerken op dit moment dakloos en actief zoekend naar ruimte in de stad. Daarbij lopen ze tegen een veelvoud aan problemen en uitdagingen bij de gemeente aan. Dat moet en kan anders. Als de kerk bloeit, bloeit de hele stad op.

Nieuwe inventarisatie huisvestingsvraag kerken. Het ontbreekt op dit moment aan helder zicht op de huisvestingsbehoefte van kerken. Daarom moet een nieuwe inventarisatie plaatsvinden.

Kerken hebben voorrang op aankoop kerkgebouwen. Als kerkgebouwen te koop komen, maken andere geloofsgemeenschappen als eerste aanspraak op de koop ervan, voordat de gemeente of een marktpartij in beeld komt. Zo houden we de ruimte voor religie in onze stad op peil.

Contactpersoon voor levensbeschouwelijke organisaties. Kerken weten vaak niet bij wie ze bij de gemeente terecht kunnen. De contactpersoon levensbeschouwelijke organisaties komt duidelijk zichtbaar op de website en ondersteunt de kerken bij huisvestingsvragen.

Makelpunt voor levensbeschouwelijke organisaties. In het Makelpunt komt ook een systeem dat religieuze ruimtevragers helpt om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

Versnel het proces. We versnellen het proces voor een ontheffing of bestemmingswijziging als kerken een geschikte ruimte vinden. Dat proces duurt nu vaak maanden, waardoor kerken kansloos zijn.

Creatieve mogelijkheden voor huisvesting. We onderzoeken koppelkansen met andere (maatschappelijke) organisaties, tijdelijke invullingen, op bedrijventerreinen of in nieuwbouw.

Onderzoek dubbelbestemming maatschappelijk. We onderzoeken op welke bedrijventerreinen we onder voorwaarden een dubbelbestemming maatschappelijk kunnen creëren voor meer huisvestingsmogelijkheden voor kerken.

Reserveer tijdig ruimte voor religie in gebiedsontwikkeling. Bij nieuwbouw moet rekening gehouden worden met ruimte voor religie, zodat we geen nieuwe buurten bouwen waar onvoldoende plek is voor religie.

Betrek kerken bij de invulling van laagdrempelige ontmoetingsplekken. De kerk is voor veel mensen een vertrouwde omgeving met een sterk lokaal netwerk. We betrekken bij het creëren van ontmoetingsplekken.

Gratis parkeren op zon- en feestdagen. Zondag is een rustdag, waarop veel mensen naar de kerk of op familiebezoek gaan. Betaald parkeren mag dan geen spelbreker zijn. Parkeren op zon- en feestdagen wordt waar het kan gratis. Vooruitlopend daarop wordt de parkeervergunningsregeling voor kerken, die er dankzij de ChristenUnie/SGP gekomen is, verruimd

Een duurzame toekomst

We zijn als mensen onderdeel van een prachtige schepping waar we van genieten: van het strand, dieren en planten. De ChristenUnie/SGP gelooft dat we deze aarde in bruikleen hebben; daar moeten we goed voor zorgen. We noemen dat rentmeesterschap. We hebben de verantwoordelijkheid om te bouwen aan een duurzame toekomst. Een stad met bloeiende natuur draagt bij aan de bloei van mensen: je woont prettiger in een goed geïsoleerde woning met duurzame energie, je loopt gezonder op straat als de luchtkwaliteit beter is, en we zijn beter voorbereid op de toekomst met meer koele, groene plekken in onze stad tegen de hittestress. Daar zijn stevige maatregelen voor nodig: vanuit het stadhuis, maar ook in samenwerking met inwoners en ondernemers. Zo bouwen we samen aan een groenere, duurzame stad.

Isoleren eerst. In de prestatieafspraken met corporaties maken we strenge afspraken over de aanpak van vocht- en schimmelproblemen en het isoleren en verduurzamen van woningen. De ambitie van 10.000 woningen per jaar blijft staan.

Duurzaamheidsfonds VvE's. Het duurzaamheidsfonds voor kleine VvE's wordt uitgebreid, zodat meer VvE's gestimuleerd worden om te verduurzamen. Ook onderzoeken we hoe we de leges voor VvE's die een omgevingsvergunning nodig hebben voor verduurzamingsmaatregelen kunnen verminderen, zoals tot vóór de invoering van de Omgevingswet mogelijk was.

Verduurzamingsmogelijkheden voor iedereen. Er bestaan veel subsidies, leningen en stimulansen voor het isoleren en/of verduurzamen van je woning. De gemeente brengt deze in de organisatie en online onder één duidelijk vindbaar dak en promoot dit, zodat inwoners de mogelijkheden beter weten te vinden en benutten.

Ook verhuurders in de vrije sector krijgen de plicht hun woningen te verduurzamen. Doen ze dit niet naar minimaal label C, dan krijgen zij vanaf 2030 geen verhuurdersvergunning meer. Als gemeente stimuleren we particuliere verhuurders zo snel mogelijk te verduurzamen.

Warmteoplossing. Voor veel wijken is nog onzeker wat de beste warmteoplossing is om van het gas af te gaan. Voor de ChristenUnie/SGP staan haalbaarheid en betaalbaarheid van een warmteoplossing bovenaan, zowel voor de inwoner als gemeente. Een (deels) publiek warmtebedrijf is een optie, maar geen doel op zich.

Samen duurzaam

De ChristenUnie/SGP vindt dat ook het Haags bedrijfsleven moet bijdragen aan een duurzame toekomst. Een toekomstgerichte route naar duurzaamheid maken we daarom sámen met de Haagse ondernemers. Maatregelen om bijvoorbeeld de luchtkwaliteit te verbeteren zijn nodig. Zero-emissiezones zijn een voorbeeld daarvan. Ze moeten echter wel ingesteld worden in samenspraak met ondernemers, zodat de overgang naar zero-emissie haalbaar is. In de Haven geldt vanaf 2026 een milieuzone, ingesloten door de zero-emissiezone kust. De ChristenUnie/SGP wil daar werkbare corridors, zodat de bedrijvigheid hier niet leidt onder een te snelle invoering. Zolang netcongestie niet opgelost en laadcapaciteit niet op orde is, wordt een volledige zero-emissiezone niet ingevoerd.

Vergroen versteende wijken. We investeren in groen en waterberging, tegen hittestress en voor klimaatbestendigheid. Hierbij ligt de prioriteit bij de wijken die het meest versteend zijn.

Onderhoudsbudget groene buitenruimte op orde. Momenteel wordt er structureel zo'n 20% te weinig uitgegeven aan het onderhoud van het openbare groen. Onderhoud hoort bij de basis, dus we verhogen het onderhoudsbudget tot 100%.

Groene daken en gevels. Het vergroenen van daken en gevels wordt actief gestimuleerd, zeker op bedrijventerreinen.

Groene tram- en bushokjes. Den Haag heeft ruim 800 tram- en bushokjes. Bij vervanging krijgen de hokjes een sedumdak, bijentuintje of zonnepanelen. Zo creëren we een groen netwerk door de stad dat goed is voor de biodiversiteit en waterberging.

Inwoners krijgen de ruimte. Inwoners die met elkaar het onderhoud van een stukje groen in hun straat van de gemeente willen overnemen, ondersteunen we en moedigen we aan. Hier wordt een duidelijke communicatiecampagne voor opgezet.

Ruimte voor de natuur. Den Haag kent prachtige natuurgebieden en parken. Die onderhouden we met aandacht voor kwaliteit, zowel voor recreatie als natuur.

Grote groengebieden verbinden we. Grote groengebieden zoals het Haagse Bos en de Scheveningse Bosjes worden gescheiden door drukke verkeersaders. Waar mogelijk verbinden we groengebieden met elkaar door veilige, groene oversteekplekken.

Werk van waterdoorlatende parkeerplaatsen. Parkeerplaatsen nemen veel versteende buitenruimte in. Daarom zetten we in op groene, waterdoorlatende parkeerplaatsen.

Hoofdstuk 2

Bouwen aan een sociaal en rechtvaardig Den Haag

De ChristenUnie/SGP wil bouwen aan een stad waarin Haagse inwoners en hun kinderen op een volwaardige manier mee kunnen doen, zonder beperkingen door armoede en of schulden. Den Haag moet een vitale stad zijn waar het goede samenleven in alle facetten de ruimte krijgt. De ChristenUnie/SGP kiest daarom voor een stevige inzet van financiële middelen om het patroon van armoede en schulden te doorbreken. We geloven dat we mensen niet onnodig aan de kant moeten laten staan. Iedereen is waardevol en heeft talenten, talenten die ingezet kunnen worden voor onze stad. Meedoen naar kunnen is de manier om uit isolement en armoede te komen. Zo bouwen we aan een sociaal en rechtvaardig Den Haag.

De ChristenUnie/SGP gelooft in de kracht van de samenleving. In een samenleving waar mensen zorgen voor elkaar. De overheid dient dat zo goed mogelijk te faciliteren. Als gemeente moeten we daarom eenzaamheid bestrijden, volop inzetten op ruimte voor ontmoeting en betere toegang tot de Wmo. Zo bouwen we aan gemeenschappen.

Om daarin mee te doen mag de grootte van je portemonnee niet uitmaken: ieder kind moet kunnen sporten, naar de bieb kunnen en als het nodig is de juiste jeugdhulp ontvangen. Voor sterke gemeenschappen durven we ook te normeren: de ChristenUnie/SGP kiest voor een verslavingsvrije samenleving, waarin we gokken en drugs aan banden leggen.

Uit de schulden

De ChristenUnie/SGP gelooft dat het goed is om te investeren in het voorkomen en oplossen van schulden. Het lukte de gemeente in de afgelopen jaren echter niet om het aantal inwoners met schulden daadwerkelijk te laten dalen. Hernieuwde dienstverlening rondom schulden is noodzakelijk. Het is een illusie dat elke inwoner met schulden door de gemeente geholpen kan worden, daarom betrekken we deskundige derden. Onze ambitie is stevig: juist de kwetsbare groep van kinderen voor het einde van 2030 onder de 3%. Maar kinderen leven niet op zichzelf, ze leven in gezinnen en deze gezinnen fungeren als bouwstenen voor hun verdere leven. Juist in deze gezinnen willen wij investeren door ook de groep van volwassenen in 2030 onder de 4% te brengen. Een Deltaplan hiervoor is hard nodig. We investeren in arbeidsparticipatie, preventie om schulden te voorkomen en het daadwerkelijk oplossen van schulden. Ook als de gemeentefinanciën tegen zitten, investeren we extra in het oplossen van de schuldenproblematiek.

De Nationale Kinderombudsman heeft in haar rapport "*Opgroeien in onzekerheid*" laten zien dat het noodzakelijk is voor de kwaliteit van leven en het ontwikkelperspectief van kinderen een integrale aanpak in te stellen. Een aanpak die niet alleen op geld ziet, maar ook geluk en veiligheid binnen het gezin en de gemeenschap waarbinnen het kind opgroeit. Want met geld, laptops en sportabonnementen alleen zijn we er niet. De ChristenUnie/SGP Den wil hiermee aan de slag: door nu te investeren bouwen we aan een toekomstig vitaal Den Haag.

Best passende oplossing voor inwoner centraal. De gemeente neemt niet meer slechts één instrument (saneringskrediet) als uitgangspunt om de burger met schulden te helpen. Als jongeren met schulden aankloppen bij de gemeente komt er altijd een integrale aanpak welke past bij hun leeftijd en situatie.

Vrije keuze voor de hulpvrager. Autonomie is een belangrijke waarde. Een hulpvrager mag zelf kiezen door welke instantie hij geholpen wil worden en altijd vragen om een second opinion.

Betrek en bescherm vrijwilligers. Vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor schuldhulpverlening worden als waardevolle aanvulling op gemeentelijke hulp serieus betrokken bij de aanpak van schulden in Den Haag, als gesprekspartner en als partner in de gezins- en schuldenaanpak. Vrijwilligers zijn bouwstenen van onze samenleving, daar moeten we zuinig op zijn.

Een sneller traject. Het schuldhulpverleningstraject is zo traag als de traagste schuldeiser. We maken meer gebruik van wettelijke middelen om trajecten te versnellen ten gunste van de hulpvrager.

Informele schulden. Er zijn steeds meer inwoners die informeel schulden aangaan bij familie en vrienden. Deze schulden blijven in de reguliere hulpverlening nog te veel buiten beeld. Informele schulden gaan we daarom meenemen in schuldhulpverlening.

Monitor dienstverlening schuldhulpverlening. Er komt een openbaar toegankelijke monitor voor de dienstverlening schuldhulpverlening. Alle doorlooptijden worden vastgelegd en we brengen het aantal mensen dat zich wel aanmeldt maar afhaakt of niet geholpen kan worden in kaart.

Hulp bij vroeg gesignaleerde schulden. Het wordt makkelijker voor werkgevers en bedrijven om signalen van betalingsachterstanden door te geven aan de gemeente. Zo kunnen we eerder ingrijpen.

Alle studenten schuldenvrij. In samenspraak met de opleidingsinstellingen en de gemeente komt er een speciale aanpak om studenten met problematische schulden schuldenvrij te laten studeren. We brengen de loketten van de gemeente naar de campussen, zodat studenten met zorgen rondom armoede en schulden laagdrempelig hulp kunnen vinden.

Zorg voor nazorg. Ruim tien procent van de inwoners die uit de schuldhulpverlening komt, heeft later weer hulp nodig. Schuldenlab070 gaat daarom experimenteren met innovatieve vormen van nazorg. Ook komt er een nazorgtoets.

Een einde aan armoede

De ChristenUnie/SGP gelooft in het investeren in mensen en een sterk sociaal netwerk. Dat bevordert de bestaanszekerheid. We helpen mensen met als doel weer financieel zelfstandig te worden. Werk, meedoen naar kunnen, is daarin een belangrijke factor. Daarom staat een deel van onze maatregelen in het volgende hoofdstuk, ‘Bouwen aan een bloeiende Haagse economie’.

Vereenvoudiging van minimaregelingen. We onderzoeken hoe we de armoederegelingen kunnen bundelen en vereenvoudigen. We leren van gemeenten als Wageningen die hiermee pionieren.

Toegang tot minimaregelingen. Nog teveel mensen die recht hebben op minimaregelingen worden niet bereikt. Er komt een aanpak om het bereik te vergroten.

Hulp gedupeerden toeslagenaffaire. We blijven hulp bieden aan gedupeerden van de toeslagenaffaire. Ze zijn geen klanten, maar burgers: de menselijke maat staat voorop.

Geen boetes op barmhartigheid. Gemeentelijk beleid mag geen barmhartigheid vanuit de samenleving straffen. We ondersteunen (informele) initiatieven zoals informele voedselbanken en initiatieven vanuit kerken/diaconieën.

Benut de partners in de stad. Maatschappelijke organisaties in de stad, voedselbanken en diaconieën van kerken hebben goed zicht op armoedeproblematiek en een goed netwerk in de stad. De gemeente werkt nauw met hen samen in de armoedebestrijding.

Bescherm jongeren tegen armoede. Op alle middelbare- en Mbo-scholen gaan we in samenwerking met relevante partners een cursus ‘omgaan met financiën’ geven aan jongeren die bijna 18 worden. Daarnaast wordt ingezet op coaching na hun 18e verjaardag (19-20 jaar). Dit geven we vorm in samenspraak met de jongeren zelf.

Voorkomen is beter dan genezen. Bij levensveranderende gebeurtenissen waarbij de financiële situatie grondig kan wijzigen (zoals scheiding), biedt de gemeente proactief adequate hulp en informatie. Er komt een laagdrempelig loket en we verspreiden folders in meerdere talen op relevante plekken.

Zwolse aanpak ‘steun na partnerverlies’ in Den Haag. Er wordt praktische hulp aangeboden aan mensen die te maken hebben gehad met een ingrijpend verlies. Zo voorkomen we dat ze in de financiële problemen komen.

Geen menstruatiearmoede in Den Haag. Door geldproblemen beschikken vrouwen niet altijd over voldoende menstruatieproducten. De gemeente ondersteunt initiatieven zoals uitgiftepunten voor menstruatieproducten vanuit het Armoedefonds.

Financieel praktijkondersteuner bij de huisarts. Financiële problemen leiden tot fysieke klachten. De gemeente Den Haag experimenteert met een financiële praktijkondersteuner bij de huisarts die één keer per week in de huisartsenpraktijk te vinden is.

Financieel en sociaal marinier op straat. Ambtenaren van de helpdesk geldzaken, die dankzij de ChristenUnie/SGP op veel meer plekken in de stad aanwezig is, gaan de straat op om mensen bekend te maken met de financiële en sociale loketten en regelingen die we hebben. Zo komt de overheid dichtbij.

Financiën mogen geen drempel zijn. De Ooievaarspas komt ook als applicatie beschikbaar als stadspas voor iedereen. De gebruiker kan hierin laagdrempelig regelingen aanvragen en korting krijgen. Gebruikers hoeven niet meer bij een (sport)vereniging te vertellen dat ze de Ooievaarspas gebruiken, maar krijgen de kosten na ontvangst van de factuur via de app (gedeeltelijk) vergoed.

Pilot gezond eten

Om mensen met een smalle beurs te ondersteunen wil de ChristenUnie/SGP een pilot – naar Rotterdams voorbeeld – in samenwerking met sociale fondsen en maatschappelijke organisaties om mensen met behulp van een betaalpas een wekelijks budget te geven voor gezond eten, te besteden bij Haagse ondernemers.

Zorg voor elkaar

De ChristenUnie/SGP gelooft in een Den Haag waar we zorgen voor elkaar. Mensen komen tot bloei door samenzijn, niet in eenzaamheid. Ook als gemeente hebben we daar een rol in. Door in onze regelgeving ruimte te scheppen voor ontmoeting, aandacht voor preventie en vroegsignalering, betere toegang tot de Wmo en een laagdrempelig participatie-aanbod.

Efficiëntere indicaties. Indicaties moeten langer geldig zijn (bijvoorbeeld vijf jaar), tenzij een professional eerder bijstelt. Zekerheid van hulp geeft rust en stabiliteit.

Continuïteit van consulenten. Cliënten hebben vaak wisselende consulenten, dat wordt zoveel mogelijk voorkomen. Er komt standaard een warme overdracht.

Eenvoudig Pgb aanvragen. Het aanvragen van persoonsgebonden budget (Pgb) moet eenvoudiger kunnen. Het is een recht op maatwerk, passende hulp die je zelf kiest. De gemeente zet de zorgvrager centraal en wijst niet zomaar af.

Betere expertise voor mensen met een beperking. Versterk de aandacht en expertise voor mensen met een beperking in de toegang tot de Wmo. Bijvoorbeeld door opleidingen en de inzet van ervaringsdeskundigheid.

Meer aandacht voor levenslange begeleiding. Besteed in het Wmo-beleid en de contractering nadrukkelijk aandacht aan mensen met een levenslange beperking of chronische ziekte.

Eén tegen eenzaamheid. We versterken in alle beleidsdomeinen sociale cohesie en geven expliciet aandacht aan de Week tegen Eenzaamheid. De gemeente organiseert en stimuleert in deze week verschillende activiteiten ter bevordering van ontmoeting en samenzijn.

Geestelijke gezondheid. Meer aandacht voor preventie van psychische problemen, vooral onder jongeren en studenten. Denk aan laagdrempelige hulp op scholen en buurtcentra, en de herstelacademie van Reakt en Youz.

Zorgdragen met de buurt. We versterken gemeenschappen door welzijnsorganisaties, kerken, jongerenwerk, buurtbewoners en andere lokale partners samen te laten werken, zodat preventieve ondersteuning en het sociaal netwerk steviger worden.

Vrijwilligers en buurtinitiatieven. De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners die zelf iets willen doen voor de zorg en het welzijn in hun wijk. We maken het gebruik van buurthuizen voor bewonersinitiatieven voor de buurt (vrijwel) gratis.

Geen eigen bijdrage dagbesteding. Dagbesteding blijft zonder eigen bijdrage beschikbaar, zodat ook kwetsbare inwoners mee kunnen doen.

Regiobinding afschaffen. Zorg moet aansluiten bij waar iemand verblijft en hulp ontvangt. Iemand die in Den Haag verblijft krijgt daarom ook hulp in Den Haag.

Krachtige basiszorg. Bij complexe casussen moet snel kunnen worden opgeschaald met meerdere experts aan tafel. Deze krachtteams moeten worden uitgebreid.

Ondersteuning voor mantelzorgers. Mantelzorg mag geen onredelijke belasting worden. Faciliteer logeerhuizen en respijtzorg, ook voor Haagse inwoners. De jaarlijkse mantelzorgwaardering wordt beter gepromoot.

Meer vertrouwen, minder bureaucratie. Minder administratieve lasten en meer ruimte voor professionele zorgplannen. Organisaties moeten samenwerken, niet tegen elkaar uitgespeeld worden.

Safe houses en opvang. De ChristenUnie/SGP wil meer veilige opvangplekken voor kwetsbare inwoners, inclusief ouderen met verslavingsproblematiek of psychische problemen.

Ouderenzorg dichtbij. De ouderenzorg wordt meer wijkgericht: verpleegkundigen en wijkverpleging in de buurt, zoals de sociale wijkteams van weleer. We zetten in op meer ouderenconsulenten.

Peuterconsulenten. Meer inzet van peuterconsulenten voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), zodat kinderen met een taal- of ontwikkelachterstand beter kunnen starten op school.

Levensloopbegeleiding. We onderzoeken hoe levensloopbegeleiding in ons gemeentelijk zorgaanbod ingebed kan worden. Zodat inwoners die het nodig hebben, bijvoorbeeld met autisme, kunnen rekenen op passende hulp en niet langer afhankelijk zijn van versnipperde hulpverlening of tussen wal en schip belanden.

Jeugdhulp

Een jongere leeft altijd in een netwerk, waarbij het gezin het belangrijkste netwerk is. Problemen van ouders hebben daarmee impact op het kind. We zetten in op duurzame verandering in gezinnen met een hulpvraag. Daarvoor is samenwerking tussen organisaties van belang, zodat het netwerk duurzaam versterkt wordt.

Kracht van de samenleving. We laten specialisten meekijken om te zoeken wat in de plaats van jeugdzorg óók zou kunnen helpen: hiervoor is nauwe samenwerking tussen scholen, de gemeente, kerken en andere maatschappelijke organisaties nodig. Zo voorkomen we overbelasting en zorgen we dat wie complexe jeugdzorg nodig heeft, die direct kan krijgen. We leren van goede voorbeelden, zoals Veendam.

Jeugdhulp betekent gezinshulp. Veelbelovende lokale experimenten, zoals gezinshuizen in Enschede, gaan we in Den Haag ook uitvoeren.

Voorkom gebroken gezinnen. In Den Haag gaan we met relatietherapeuten en vrijwilligersorganisaties vanuit verschillende disciplines gericht cursusaanbod ontwikkelen en toegankelijk maken voor (jonge) ouders. We onderzoeken de maatschappelijke gevolgen en kosten als gevolg van gebrokenheid in gezinnen om passend aanbod te ontwikkelen om relaties en gezinnen te ondersteunen.

Betere begeleiding bij (v)echtscheidingen voor kinderen. Als ouders scheiden of uit elkaar gaan heeft dat invloed op het kind. Daarom willen we dat er betere begeleiding bij een scheiding is door bijvoorbeeld inzet van gezinsvertegenwoordigers en lokale scheidingsloketten.

Domeinoverstijgende aanpak. Er komt een samenhangende jeugd- en gezinsaanpak over beleidsterreinen (onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp, vervoer) heen en een coördinerende wethouder met doorzettingsmacht.

Aanspreekpunt. Zorg voor een herkenbaar aanspeekpunt in de gemeente voor ouders van kinderen met een beperking, dit voorkomt dat ouders verdwalen in het systeem.

Logeerhuis. Zet logeervoorzieningen en andere vormen van respijtzorg ruimhartig in om ouders van kinderen met een intensieve zorgvraag te ondersteunen, zodat kinderen thuis kunnen opgroeien.

Verminderen van wachtlijsten en –tijden. We werken aan het terugdringen van wachttijden en wachtlijsten, zowel bij de wijk- of buurtteams als bij de aanbieders van gespecialiseerde jeugdhulp.

Overgang jeugdzorg naar volwassenzorg en zelfstandigheid. Jongeren die 18 worden vallen vaak tussen wal en schip. Er komt meer begeleiding in de overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg en zelfstandigheid. We hanteren de mogelijkheid voor verlengde jeugdhulp ruimhartig.

Voorkom uithuisplaatsingen, bied steun aan gezinnen. Kind en ouder van elkaar scheiden is een traumatische gebeurtenis. Uithuisplaatsingen voorkomen we waar mogelijk. Als uithuisplaatsing noodzakelijk is, wordt ingezet op pleegzorg in plaats van zorg in een instelling.

Bouwen aan gemeenschappen

Het kost een dorp om een kind op te laten groeien. Binnen de stad zijn (sport)verenigingen minidorpen waar kinderen en volwassen elkaar regelmatig ‘zien’. Die structuren zijn niet alleen belangrijk op het gebied van sport en cultuur, maar ook op het gebied van samenleven en omzien naar elkaar. Daarom is het belangrijk verenigingen actief te ondersteunen. De ChristenUnie/SGP bouwt aan vitale verenigingen, ook studentenverenigingen. Voor sterke gemeenschappen moeten we ook durven normeren: we bouwen aan een verslavingsvrije omgeving.

Sport voor iedereen. De ChristenUnie/SGP legt de focus niet op topsport, maar op breedtesport waar zoveel mogelijk Hagenaars aan mee kunnen doen. Een voorbeeld daarvan zijn goede hardlooproutes en sportmogelijkheden in de buitenruimte.

Kennismaken met verenigingen. Gedurende het basisonderwijs en voortgezet onderwijs zetten we in op gratis kennismaking met sportverenigingen, zodat kinderen in elke levensfase geactiveerd worden. Tijdens de vakantieweken worden kinderen en jongeren gestimuleerd om duurzaam en in verenigingsverband te sporten.

Vergoeding sportkleding. Om te blijven sporten is geschikte kleding noodzakelijk. Daarom wil de ChristenUnie/SGP dat de sport- en cultuurbon voor kleding en benodigdheden automatisch beschikbaar wordt gesteld.

Cultuur toegankelijk voor elke beurs. De cultuurstrippenkaart wordt ingezet voor toegang van verschillende cultuurinstellingen zonder voorselectie in het aanbod. Zodat de cultuursector vrij toegankelijk is, ook voor mensen met een smalle beurs.

Bibliotheken aantrekkelijk voor iedereen. Voor mensen met een lage leesvaardigheid kan de bibliotheek afschrikwekkend zijn. Om het aanbod van dienstverlening beter te promoten organiseren we een ledenpanel om structureel mee te denken bij de promotie van, en de dienstverlening voor, deze doelgroepen.

Leesvaardigheid omhoog, bibliotheek op school. De leesvaardigheid van kinderen is een grote zorg. De ChristenUnie/SGP wil dat in 2027 alle Haagse scholen in het basis-, praktijk-, vmbo- en mbo-onderwijs aangesloten zijn bij het initiatief Bibliotheek op school.

Gratis lid van de Bibliotheek tot 21 jaar. Haagse scholen tot en met Mbo-onderwijs maken in samenwerking met de bibliotheek hun leerlingen gratis lid van de Bibliotheek. Dit gratis lidmaatschap blijft gelden totdat de leerling de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.

Gezond reclame- en omgevingsbeleid. We beperken ongezond voedselaanbod en de reclame daarvoor.

Gokken aan banden. De gemeente kiest voor een gokvrije samenleving met duidelijke kaders: geen goklocaties in woonwijken of de haven, afstandscriteria, beperkte openingstijden en geen gokreclame in de buitenruimte. Als een casino stopt, komt er geen nieuwe vergunning voor terug.

Verslavingspreventie. De gemeente zet samen met verslavingszorg een stevige campagne op om jongeren te wijzen op de gevaren van alcohol, tabak, vapen en gok- en drugsverslaving, waarbij goede doorverwijzing plaatsvindt.

Rookvrije generatie. Den Haag zet in op een rookvrije generatie. We ontmoedigen ook het gebruik van vapes door jongeren. We breiden de rookvrije stranden en terrassen uit en stimuleren rookvrije sportverenigingen, evenementen en festivals.

Meer AED's in Den Haag. De gemeente zorgt samen met verenigingen en inwoners voor een goede dekking en spreiding van AED’s in de hele stad. We wijzen verenigingen en inwoners actief op de beschikbare subsidies voor de aanschaf.

Studentenhuis waar je je thuis voelt. Als student moet je samen kunnen wonen met leeftijdsgenoten, en moet je huis als een thuis voelen. Daarom maken we werk van voldoende onzelfstandige studentenhuizen en blijft het bijvoorbeeld in verenigingshuizen mogelijk om zelf te kiezen met wie je woont.

Studentenverenigingen in nauw contact met gemeente. De gemeente ziet verenigingen als meerwaarde voor de stad en werkt er daarom intensief mee samen. De Haagse Kamer van Verenigingen wordt als waardige gesprekspartner aan tafel gezien.

Toegankelijk aanbod voor mentale, financiële en juridische hulp. Studenten moeten laagdrempelig hulp kunnen krijgen op het gebied van mentale gezondheid, maar ook juridisch en financieel. Daarvoor wordt laagdrempelig aanbod op campussen aangeboden.

Hoofdstuk 3

Bouwen aan een bloeiende Haagse economie

De ChristenUnie/SGP staat voor een economie die er is voor mensen en niet andersom. Een economie die niet uitsluitend draait om groei en consumeren, maar om de kwaliteit van leven en het tot bloei brengen van mensenlevens. Werken zorgt voor zelfontplooiing, zingeving en verbinding. Dat kan zijn in betaald werk, maar ook in mantelzorg of vrijwilligerswerk. Een economie is pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn en als groei groen is en grenzen kent. We zetten in op een circulaire economie, met grondstoffen die we hergebruiken en spullen die we recyclen en repareren. Zo doen we recht aan de schepping, aan elkaar en aan volgende generaties.

Bouwen aan een bloeiende economie betekent voor de ChristenUnie/SGP ook dat ondernemers de ruimte moeten krijgen om te ondernemen. Een vitaal en ondernemend MKB is van levensbelang voor een bloeiende stad. Ondernemers moeten niet onnodig met een stapel regels vanuit het stadhuis belast worden, maar juist een overheid aan hun zijde hebben die een heldere economische visie neerzet en ondernemers de ruimte geeft daaraan bij te dragen. Den Haag is een stad van makers: we hebben letterlijk goud in handen met onze praktisch inwoners die bouwen aan onze stad. Daar hoort een eerlijke waardering bij, ruim baan voor stageplekken voor het Mbo en het goede voorbeeld vanuit het stadhuis.

De ChristenUnie/SGP kiest ervoor om te investeren in mensen. Door te investeren in mensen komt de uitstroom naar werk op gang. Werken loont, maar is ook gezond voor de mens en zijn sociale omgeving. We maken geld vrij om het Haags werkloosheidscijfer onder het landelijk gemiddelde te brengen.

Een economie die werkt voor mens en natuur

Een bloeiende economie draagt bij aan de bloei van mens en natuur. We zetten daarom in op ruimte voor lokale ondernemers in de wijk, en groene investeringen in de toekomst.

Investeer in de toekomst. Het is belangrijk om vooruit te denken. Daarom kijkt de gemeente hoe zij ruimte kan bieden aan het uitbreiden van werkgelegenheid op het gebied van innovaties zoals waterstof op zee en de zeewierboerderij voor de kust.

Versterk de maakindustrie. Praktisch opgeleiden hebben een belangrijke plek in de stad om aan het werk te kunnen. De gemeente zet zich daarom in voor de maakindustrie, zorgt voor voldoende betaalbare bedrijfsruimte en maakt de koppeling met het beroepsonderwijs.

Bedrijfsruimte in de wijk – voor de wijk. Er is extra aandacht voor betaalbare bedrijfsruimte voor maakindustrie, waarbij ingezet wordt op bedrijfsruimte in de wijk – voor de wijk. Een voorbeeld hiervan is de Beatrijs.

Koop lokaal, allemaal! Gemeentelijke inkoop van gemeentelijke goederen en diensten doen we zoveel mogelijk bij Haagse MKB'ers. Lokale inkoop is duurzaam en zorgt voor meer werkgelegenheid dichtbij.

Diversiteit in winkelaanbod. Een divers aanbod van winkels en voorzieningen is belangrijk voor de leefbaarheid van wijken. De Plintenstrategie, een toolkit met instrumenten om grip te hebben op welke voorzieningen waar terecht komen, wordt stevig ingezet om de regie te voeren.

De kiosk terug in de winkelstraat. De kiosken komen terug in het winkelstraatbeeld, waaronder de Grote Marktstraat en we bieden ruimte aan ambulante ondernemers.

Den Haag behoudt de congresfunctie. Den Haag staat bekend als een echte congresstad. We onderzoeken hoe we de congresfunctie van Den Haag en het World Forum kunnen verstevigen.

Horeca niet onbeperkt de ruimte. Horeca zorgt voor een aantrekkelijke binnenstad. We houden de balans tussen horecagelegenheden en omwonenden in de gaten. Terrassen mogen niet de hele stoep overnemen.

Wat zit waar? Er komt een duidelijk overzicht van het type vergunning dat op een horecagelegenheid zit en er wordt strenger gehandhaafd op overtredingen. Daarnaast sturen we door omgevingsplannen op het aantal fastfoodketens per gebied.

Isolatiefonds horeca. Horecagelegenheden worden, via een isolatiefonds, geholpen bij het isoleren van hun pand. Dit zorgt voor een lagere energierekening en leidt tot minder geluidsoverlast.

De Haagse Markt. De Haagse Markt maken we aantrekkelijker. Er komen fatsoenlijke tarieven voor de kraamhouders en we zorgen voor meer verblijfsplekken. Daarnaast komt de markt meer terug in het Haagse toeristisch aanbod.

Ruimte voor rust. De 24uurs-economie maakt mensen oververmoeid. We kijken daarom kritisch naar (verruiming van) winkeltijden en zo nodig beperken we die. Ondernemers en personeel moeten er altijd voor kunnen kiezen niet op zondag te werken, ook op de markt. Dit waarborgen we in vergunningsvoorwaarden.

De stad verkoopt zichzelf. Met het Binnenhof, musea en onze stranden kent onze stad prachtige trekpleisters. Citymarketing gebeurt vanuit ondernemers zelf, het budget voor citybranding en The Hague&Partners kan daarom omlaag.

Voedsel uit de stad. De ChrristenUnie/SGP wil werk maken van meer voedselproductie in de stad. Voedsel van dichtbij zorgt voor werkgelegenheid, verlaagt distributiedruk, en vergroot daarmee de weerbaarheid van een stad.

Sociaal ondernemen

Het bedrijfsleven moet de stad ten goede komen. We verwachten dat bedrijven een bijdrage leveren aan de (sociale) werkgelegenheid. De ChristenUnie/SGP gelooft in Haagse ondernemers die oog hebben voor hun omgeving. Die hun rol oppakken door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam een plek te geven. Die in samenspraak met het onderwijs nieuwe talenten een kans geven binnen hun bedrijven. Kortom, die sociaal ondernemen.

Dat vraagt om een overheid die deze Haagse ondernemers maximaal faciliteert: door papierwerk te verminderen, social return te belonen en haalbare maatregelen sámen af te spreken. Zo bouwen we aan een sociale en duurzame economie als ruggengraat voor Den Haag. Een economie waarin iedereen meedoet.

Een economie die werkt voor ondernemers

De ChristenUnie/SGP waardeert ondernemerszin en creativiteit en gunt organisaties, bedrijven en ondernemers de ruimte. Een vitaal en ondernemend MKB is belangrijk voor de stad.

Ondersteuning via het ondernemersportaal. De ondernemer onderneemt, de gemeente faciliteert. Het ondernemersportaal wordt stevig gepromoot en zoekt ondernemers actief op, bijvoorbeeld met een actie op de Dag van de Ondernemer. Voor alle vragen kunnen ondernemers terecht bij het ondernemersportaal: één loket. We trekken hierbij op met onder meer de Kamer van Koophandel en MKB Den Haag.

Minder regeldrift. De gemeente gaat een ‘saldo nul’ hanteren bij nieuwe regels voor bedrijven. Voor elke nieuwe regel verdwijnt tenminste één oude.

Geen tijd voor vergunningen. Tijd is geld. Ondernemers willen ondernemen. Er komt daarom een snellere afhandeltijd voor vergunningen.

Behoud bedrijventerreinen. De ChristenUnie/SGP vindt de toegevoegde waarde van bedrijvigheid voor Haagse inwoners van groot belang: zowel in werkgelegenheid als afzetmarkt. De gemeente heeft duidelijk in kaart welke bedrijfsgrond (nog) beschikbaar is en geeft deze uit aan bedrijven die passen binnen de economische visie van de stad. We zetten in op het behoud van de huidige ruimte voor bedrijventerreinen. We helpen met het versterken van de organisatiegraad, het vergroenen en leggen vast wat het DNA van elk bedrijventerrein is. Om in de regio voldoende ruimte te houden voor bedrijven werken we slim samen met de gemeenten om ons heen.

Vlietzoom & GAVI-kavel. We zetten de GAVI-kavel in als schuifruimte voor andere bedrijventerreinen, zoals de Westvlietweg III. De Vlietzoom ontwikkelen we zoveel mogelijk in de richting van het Haags Cultuurlandschapspark: een breed gedragen initiatief van bewoners, omwonenden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en grondeigenaren. Zo versterken we het groenblauwe karakter van de Vlietzoom en voegen we passende functies in.

Stad van makers

Den Haag moet weer een stad van de makers worden, waar de maakindustrie en praktisch geschoolde beroepen een belangrijke bouwsteen zijn voor onze economie. Deze maakindustrie en praktijkberoepen beginnen op onze scholen. Steeds meer jongeren overwegen op de middelbare school vanuit alle niveaus om hun verdere opleiding voort te zetten op het mbo. Het is belangrijk dat basisscholen het vmbo en het praktijkonderwijs positief ondersteunen bij het advies rondom de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs. Cruciaal voor succesvol mbo-onderwijs zijn voldoende stageplekken om te leren in de praktijk. De ChristenUnie/SGP kiest voor de toekomst van de makers en zet daar stevig op in.

De gemeente geeft het schoolvoorbeeld. Het mbo en praktijkonderwijs zijn onlosmakelijk verbonden aan stageplekken. Daarbij is het van belang dat de gemeente Den Haag het goede voorbeeld geeft door 50% van alle beschikbare stageplekken in te ruimen voor mbo en praktijkstudenten.

Social Return. De gemeente Den Haag verplicht via zijn inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden in het kader van Social Return bedrijven die samen willen werken met de gemeente om ook 50% van hun stageplekken beschikbaar te stellen voor het Haagse mbo.

Een eerlijke stagevergoeding. Alle mbo- en praktijkstudenten krijgen een eerlijke stagevergoeding, op hetzelfde niveau als hbo-studenten.

Samen slimmer innoveren. Onderwijs en economie komen samen in innovatiehubs om tot nieuwe inzichten, producten of diensten te komen, zoals de ZorgInnovatieHub aan de Leyweg. De gemeente moet het onderwijsveld op voorhand betrekken bij deze ontwikkelingen om mismatch in huisvesting of doelstellingen te voorkomen.

Inburgering in combinatie met beroepsonderwijs. Het doorstromen van inburgering naar het aanleren van beroepsvaardigheden kan het efficiëntst als de taallessen rondom de inburgering plaats vinden op onze ROC's. Hierdoor vindt een slimme combinatie plaats tussen inburgering en beroepsonderwijs, zodat inwoners snel aan het werk kunnen.

Investeren in mensen

Arbeidsparticipatie staat – relatief – stil. De ChristenUnie/SGP wil meer inzet op uitstroom richting betaald werk. Dat is goed voor de mens en zijn sociale omgeving. Het is ook goed voor de Haagse economie en het Haagse bedrijfsleven dat staat te springen om arbeidskrachten. Als ChristenUnie/SGP spreken we de ambitie uit om in 2030 ons Haagse werkloosheidscijfer 1% onder het landelijk gemiddelde uit te laten komen. Op dit moment is er in Den Haag een werkeloosheidspercentage van 4,9% ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 3,8%.

Zicht op arbeidsparticipatie. Te makkelijk laten we iemand aan de kant staan binnen een bijstandsuitkering. We gaan daarom meer zicht op de mogelijkheden voor arbeidsparticipatie bieden, op basis van meedoen naar kunnen.

Stap naar werk aantrekkelijker maken. De stap vanuit bijstand naar (deeltijd) werk moet aantrekkelijker worden, met (financiële monitoring in de startfase en een systeem dat deze vaak uitdagende stap ondersteunt. Dat geldt ook voor de stap van dagbesteding naar beschut werk of banenafspraak.

Doorstroom. We stimuleren meedoen-initiatieven en vrijwilligersorganisaties om doorstroom naar werk mogelijk te maken. Ook andere vormen van doorstroom worden gestimuleerd.

I**nzicht in financiën.** Mensen krijgen een complete, persoonlijke berekening van hun inkomen als ze aan het werk willen gaan vanuit de bijstand, waarin alle effecten van het salaris op bijvoorbeeld toeslagen, gemeentelijke regelingen en alimentatie worden meegenomen. Zo krijg je te zien dat werken loont!

De arbeidsdeskundige oordeelt. Lukt het niet om op geestelijke of lichamelijke grond deel te nemen aan het arbeidsproces, dan is het alleen aan een arbeidsdeskundige om hier een oordeel over te geven.

Begeleiding naar werk. De gemeente faciliteert dat mensen die (voor het eerst) een stap willen maken naar (andere) vormen van werk daar goede begeleiding bij krijgen.

Den Haag Werkt. Gemeente zal bij het invullen van haar vacatures in eerste instantie putten uit het aanbod van ‘Den Haag Werkt’, waarbij ook meer ruimte wordt gecreëerd om te werven op basis van motivatie, drijfveren en vaardigheden.

Omscholen naar werk. De gemeente moet stimuleren en faciliteren – met behoud van een uitkering en lesgeld betaald door de gemeente – om inwoners van alle leeftijden via een BeroepsBegeleidende Leerweg door te laten stromen van uitkering naar praktisch geschoolde beroepen.

Hoofdstuk 4

Bouwen aan een veilig, schoon en bereikbaar Den Haag

De ChristenUnie/SGP bouwt aan een veilig Den Haag. In tijden van polarisatie, oplopende (geo)politieke spanningen en een explosie aan geweldsincidenten moeten we werk maken van vrede in de stad. Gerechtigheid draagt de vrede: daarvoor is stevige inzet nodig, juist op het veilig houden van de stad. Voor de ChristenUnie/SGP staat inzet op preventie centraal: meer geld naar aanpakken om jeugdcriminaliteit te voorkomen is een voorbeeld daarvan. Een vitale samenleving is een veilige samenleving. In een stad waar je veilig bent en je veilig voelt, is het prettig wonen.

Om prettig te wonen moeten ook onze wegen, fietspaden en trottoirs netjes onderhouden worden: we geloven in een schoon Den Haag. Een schone buurt maakt dat je trots kan zijn op je woonomgeving. Het hoort bij de basis op orde: de gemeente haalt afval snel op, handelt meldingen adequaat af en handhaaft op afvalhufters.

Het derde punt in dit hoofdstuk is de bereikbaarheid in en van de stad. De ChristenUnie/SGP vindt dat iedereen in het verkeer mee moet kunnen doen.

Elke inwoner van Den Haag moet zich kunnen bewegen naar werk, de dokter, familie of stadsdeelkantoor. Dat betekent dat we moeten bouwen aan een bereikbare stad, met bereikbare voorzieningen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Het betekent ook dat verschillende vervoersvormen bereikbaar moeten zijn voor elke portemonnee: betaalbaarheid van het OV, deelvervoer en parkeerplaatsen is voor de ChristenUnie/SGP een belangrijke voorwaarde voor een bereikbare stad.

Een veilige stad

Blowverbod. Er komt stadsbreed een blowverbod. Goed voor bewoners en duidelijk voor gebruikers en handhaving. We beginnen bij de omgeving van scholen.

Uitsterfbeleid voor coffeeshops. Er komt een uitsterfbeleid voor coffeeshops: als een coffeeshopeigenaar stopt, verdwijnt de zaak en komt er geen nieuwe voor terug. Coffeeshops komen in ieder geval nooit in de omgeving van scholen (minimaal 500 meter).

Signaleren doe je samen. Bewoners worden betrokken bij het signaleren van ondermijning en drugslabs. We wijzen hen op signalen van ondermijning en waar ze die kunnen doorgeven, onder meer door te werken met geurkaarten om drugslabs te herkennen.

Onderwijs in een schone omgeving. Jongeren moet veilig naar school kunnen, ook in de vroege of late uren. Coffeeshops mogen daarom niet in de omgeving van een schoolgebouw komen.

Preventie is de sleutel. Ronselen van jonge kinderen moeten we voorkomen. De ChristenUnie/SGP wil daarom veel meer inzet op de preventieve aanpak jeugdcriminaliteit.

Geen plek voor explosiegeweld. In 2024 vonden meer dan 100 explosies in Den Haag plaats. Dat moet anders. We vergroten daarom de aanpak High Impact Crimes zodat er meer budget beschikbaar is voor het gevecht tegen explosies.

Racisme en discriminatie pakken we aan. In Den Haag is geen ruimte voor haat en discriminatie. Afkomst of geloof mag nooit reden zijn voor het maken van onderscheid.

Weer antisemitisme. De veiligheid van de Joodse gemeenschap in Den Haag heeft hoge prioriteit. De gemeente gaat samenwerken met het CIDI om meldingen van antisemitisme op te pakken en Joodse instellingen en gebouwen worden beveiligd zo lang als dat nodig is.

Meer aandacht voor ondermijning. We gaan steviger inzetten op de aanpak van ondermijning door meer personeel en meer middelen.

Breid vergunningplicht uit. In een aantal winkelstraten werken we met een vergunningplicht voor winkeleigenaren. Deze aanpak werpt zijn vruchten af en breiden we daarom uit.

Integrale handhavingsacties. Bij integrale handhavingsacties in wijken worden veel misstanden achterhaald. Daarom blijven we hiermee doorgaan en voeren we er meer uit.

Geen 24/7 openingstijden gokhallen. Veel casino's in onze stad zijn 24/7 open. Dat is totaal onnodig en werkt verslaving in de hand. We verkorten de openingstijden van casino's.

Geen nieuwe casino's. Er komen geen nieuwe casino's bij, en zeker niet in woonwijken of de Haven.

Uitsterfbeleid gokhallen. Als een casino-eigenaar stopt, mag de vergunning niet overgenomen worden. Op die manier creëren we een uitsterfbeleid voor casino's.

Geen gokreclame. We verbieden alle gokreclame in de buitenruimte. Gokreclame is ongericht en werkt verslaving, met name onder jongeren, in de hand.

Een einde aan prostitutie en mensenhandel

Den Haag telt de meeste ramen van het land. Mensonterend, een bron van mensenhandel en niet passend bij de stad van Vrede en Recht. Ook arbeidsuitbuiting is helaas aan de orde van de dag, bijvoorbeeld bij ambassades. Elk mens is voor de ChristenUnie/SGP van waarde, daarom horen prostitutie en mensenhandel in onze stad niet thuis.

Een einde aan raamprostitutie. We maken werk van een einde aan de raamprostitutie. Daarmee faseren we de raamprostitutie uit volgens Gronings model.

Een overweeghuis in Den Haag. In 2027 is er een overweeghuis in Den Haag, zodat prostituées die overwegen uit de prostitutie te stappen of slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting een veilige plek daarvoor hebben.

Investeren in uitstapprogramma's. Prostituées moeten maximaal ondersteund worden om uit de prostitutie te stappen en begeleid worden naar werk. We investeren daarom extra in uitstapprogramma's.

Aanpak digitale reclame en werving prostitutie. We stellen een handhavingsteam samen om de digitale reclame en werving voor prostitutie keihard aan te pakken.

Extra handhaving op illegale prostitutie. Steeds meer prostitutie vindt plaats in de illegaliteit. Daar moeten we op handhaven, we investeren daarom in meer handhaving.

No room for sex trafficking. Elk Haags hotel moet het certificaat 'no room for sex trafficking' halen en het personeel trainen om signalen van mensenhandel te herkennen en te melden.

Betere ondersteuning voor uitgebuit personeel. Ambassades genieten onschendbaarheid, maar helaas vindt er veel arbeidsuitbuiting plaats. We bieden zoveel ondersteuning als mogelijk voor personeel om uit die uitbuiting te komen.

Een aandachtsfunctionaris mensenhandel. We stellen een aandachtsfunctionaris mensenhandel aan in het netwerk van politie, GGD en aanverwante organisaties, zodat coördinatie gevoerd kan worden.

Haagse week tegen Mensenhandel. Rondom de Europese Dag tegen Mensenhandel geven we in Den Haag extra aandacht aan mensenhandel, met activiteiten in de stad voor bewustwording.

Einde aan femicide. Er komt een netwerk van meldpunten voor misbruik en geweld tegen vrouwen.

Iedereen veilig over straat. Geweld op grond van etniciteit, religie, seksuele geaardheid of genderdiversiteit accepteren we niet, maar komt helaas wel voor. Iedereen moet op elk moment van de dag veilig over straat kunnen. We zorgen dat handhavers tot laat in de avond op straat zijn.

Veilig in de tram. 's Avonds en 's nachts is er een conducteur of BOA op de tram om de veiligheid te waarborgen. De subsidie 'conducteur op de tram' blijft.

Wijkagenten zijn zichtbaar én bereikbaar in de wijk. De wijkagent moet zichtbaar in de wijk zijn. Spreekuren worden daarom ook in de avond gehouden voor wijkbewoners die overdag werken. Het is daarnaast belangrijk dat wijkagenten zijn geworteld in de wijk. De gemeente gaat met de politie in gesprek om wijkagenten zoveel mogelijk voor ten minste zes jaar in dezelfde wijk te stationeren.

Meer blauw op straat. De vele demonstraties en blokkades van de A12 kosten veel inzet, ten koste van het reguliere politiewerk in onze wijken. De gemeente dringt bij het Rijk aan op het uitbreiden van de politiecapaciteit.

Evenementen betalen mee aan veiligheidskosten. Grootschalige evenementen vragen veel veiligheidsinzet. Dat heeft gevolgen voor de politiecapaciteit. Grootschalige evenementen betalen daarom mee aan de inzet van de politie. Oók ADO.

Maak gebruik van de wijkrechter. De wijkrechter bemiddelt in een vroeg stadium bij buurtruzies. De wijkrechter wordt al ingezet in Moerwijk, en gaan we vaker inzetten in meer wijken.

Stadsmariniers voor stevige problemen. Naar Rotterdams voorbeeld gaan we werken met stadsmariniers. Voor hardnekkige problemen in kwetsbare wijken zetten we een stadsmarinier in, met het mandaat om grensoverstijgend problemen aan te pakken.

Een weerbare stad. We moeten goed voorbereid zijn op calamiteiten. Weerbaar zijn we samen: we oefenen daarom met lokale dreigingsscenario's, voor stroomuitval, overstroming of brand.

Een schone stad

Bij een schone buitenruimte is de kern: de basis op orde. Straten worden schoongehouden, wortelopdruk gladgestreken, verwaarloosde stukken verbeterd, afval opgehaald en opgeruimd, meldingen snel afgehandeld.

Adequate actie. Melden van troep in de buitenruimte stimuleren we. We zorgen dat meldingen snel en adequaat worden afgehandeld en teruggekoppeld aan melder.

Een schone binnenstad. Er wordt maximaal ingezet op een oplossing van het afvalprobleem in de binnenstad: een gezamenlijke ophaaldienst voor ondernemers om vervuilende rijbewegingen door de smalle straten te verminderen en eenduidigheid te creëren. Ook plaatsen we meer rolcontainers om losse zakken op straat te voorkomen, zodat de meeuwen geen kans krijgen. Gele zakken worden op meer plekken verspreid.

Handhaven op bijplaatsingen. We gaan actiever handhaven op bijplaatsingen van afval naast of bij ORAC's, waarbij we onderzoeken wat effectieve boetes kunnen zijn. Ook halen we het vaker op, zodat de straat sneller schoon is.

Betere en meertalige communicatie over afval. Veel inwoners weten niet dat de gemeente ook groenafval of grofvuil ophaalt. De gemeente gaat dit veel duidelijker en laagdrempeliger communiceren, ook in andere talen in de wijken waar veel afvaloverlast is.

Onderzoek vaste ophaaldag. We onderzoeken de mogelijkheden voor een vaste ophaaldag van grofvuil voor de wijken waar het op straat beland: duidelijk en eenvoudig.

ORAC's in overleg met bewoners. We plaatsen ORAC's waar het kan, maar altijd in overleg met bewoners over de exacte locatie en randvoorwaarden. Wanneer een geplaatste ORAC te veel overlast blijkt te geven, zoekt de gemeente samen met omwonenden naar een geschikte plek om de ORAC heen te verplaatsen.

Leegtijd ORAC's. ORAC's worden waar ze direct naast woningen staan alleen tussen 08:00 en 21:00 uur geleegd.

ORAC-tuintjes stimuleren we. Inwoners die zorg willen dragen voor ORAC-tuintjes en een ORAC adopteren, ondersteunen en stimuleren we.

Extra opruimdagen. We organiseren extra opruimdagen waarbij de gemeente kosteloos benodigd materiaal ter beschikking stelt. Dit wordt actief gecommuniceerd en gepromoot. Herbruikbare spullen gaan naar de kringloop, kapotte apparaten naar repaircafés.

Wees creatief met weesfietsen. Weesfietsen worden weggehaald en opgelapt, maar dit laten we voor zover mogelijk doen door sociaal ondernemers zoals Stichting Leren Doen en 50/50 van het Leger des Heils.

Goed bereikbaar

Openbaar vervoer

OV verbindt de hele stad. Sommige wijken zijn slecht met het OV ontsloten, zoals de Binckhorst en Vroondaal. We onderzoeken opties als de Haagse Hopper om de wijken al op korte termijn beter te verbinden met de rest van de stad.

Fijnmazig tram- en busnetwerk. De HTM heeft de afgelopen jaren een aantal haltes die wegens corona “tijdelijk” gesloten waren, nu permanent afgeserveerd. De ChristenUnie/SGP vindt een fijnmazig tram- en busnetwerk voorwaardelijk voor goede bereikbaarheid, daarom spannen we ons in voor het heropenen van haltes zoals de Stuyvesantstraat.

Verbonden met het Westland. We bouwen aan de ZuidWestlandcorridor voor een goede verbinding tussen Den Haag centrum, Zuidwest en het Westland.

Door met de Koningscorridor. We bouwen aan de Koningscorridor voor een betere verbinding met Scheveningen, zodat de druk op de rest van het netwerk tijdens het hoogseizoen verlicht wordt.

Een doorgetrokken tramtunnel. Op de lange termijn wordt de tramtunnel doorgetrokken richting de Escamplaan, zodat de Prinsegracht weer gracht kan worden en Den Haag Zuid een snellere ov-verbinding heeft met het centrum.

Mobiliteitshubs goed ontsloten. We bouwen mobiliteitshubs waar mensen hun auto kunnen parkeren en kunnen overstappen op deelvervoer en OV, dat goed ontsloten is met de rest van de stad. Bijvoorbeeld in Zuidwest en de Binckhorst.

Fiets

Alles op de fiets bereikbaar. We investeren daarom in prettige fietspaden, sterfietsroutes en fietsveiligheid én het onderhoud ervan. We stimuleren inwoners om alles wat op de fiets kan, ook op de fiets te doen. Zo voorkomen we korte autoritten binnen de stad.

Slimme stoplichten. We plaatsen slimme stoplichten op drukke fietsroutes, zodat fietsers niet minutenlang voor rood staan te wachten.

Fatbikes leggen we aan dikke banden. We experimenteren met regelgeving om fatbikes in de binnenstad en winkelcentra te verbieden, en beboeten asociaal en onveilig rijgedrag zoals te hard rijden. We blijven lobbyen bij het Rijk om aanvullende wetgeving.

Grote Marktstraat blijft voorlopig toegankelijk voor de fiets. Pas als de Gedempte Gracht, Gedempte Burgwal en Lutherse Burgwal volledig ingericht zijn als fietsstraat met een goede aansluiting op het Spui en de Prinsegracht, zijn fietsers niet meer toegestaan in de Grote Markstraat. Tot die tijd krijgt de Grote Marktstraat een duidelijker kleur. De regenboog op het stukje bij Haagse Harry is verkeersonveilig.

Meer fietsparkeerplekken. Er komen meer fietsparkeerplekken, zoals fietsnietjes, zodat fietsen veilig en netjes gestald kunnen worden. Fietsers worden beter gewezen op al bestaande fietsenstallingen.

Auto

Minder blik op straat. Parkeren wordt zoveel mogelijk op eigen terrein opgelost en in ondergrondse parkeergarages. We onderzoeken waar mogelijkheden voor garages liggen, te beginnen in dichtbevolkte wijken.

Afbouw autoverkeer gelijk op met investeringen in het OV. Er blijft ruimte voor de auto in onze stad voor wie die nodig heeft, voor het gezin of om naar werk te komen. We stimuleren groene alternatieven en goed OV, maar afbouw van autoverkeer moet wel gelijk oplopen met investeringen in het OV.

Delen? Doen! Deelmobiliteit stimuleren we, vooral bewonersgroepen die samen een auto delen. Zolang commercieel deelvervoer niet goed betaalbaar en schaalbaar is, is het geen volwaardig alternatief voor iedereen.

Betaalbaarheid als randvoorwaarde. We maken stevige afspraken met aanbieders van deelvervoer over de betaalbaarheid. Dat kan ook door als gemeente zelf het heft in handen te nemen. Alleen zo kan deelvervoer een volwaardig alternatief worden, ook voor mensen met een kleine portemonnee.

Geen free-floating deelvervoer. Deelvervoer ordenen we netjes in de openbare ruimte of in garages, zodat er niet overal scooters, fietsen of auto's op de stoep of straat neergezet worden.
Park+Beach promoten we. Park+Beach wordt verder uitgebreid, veel beter gepromoot en beter aangesloten op het OV.

Zevensprong aanpakken. De Zevensprong is de vervelendste kruising van Nederland: druk, onoverzichtelijk en onveilig. We pakken de Zevensprong aan en investeren in zowel snelle verbeteringen voor de korte termijn, als een toekomstplan voor ondertunneling op de lange termijn.

Geluidsflitspalen tegen verkeershufters. We plaatsen geluidsflitspalen op drukke wegen waar veel geluidsoverlast is van ronkende motoren en auto's, zoals de Westduinweg.

De auto is geen melkkoe. De ruimte op straat is schaars en moet goed gebruikt worden. Betaald parkeren is nadrukkelijk een middel om parkeeroverlast tegen te gaan, niet om geld in het laatje van de overheid te brengen.

Draagvlak als voorwaarde voor betaald parkeren. Draagvlak in de wijk wordt weer een voorwaarde voor invoering of uitbreiding van betaald parkeren.

Vergunningenplafond. In wijken waar de parkeerdruk boven de 90% is, komt een vergunningenplafond. Eerste vergunningen hebben voorrang, daarna komen aanvragers op een wachtlijst.

Recht op een parkeervergunning. Iedereen die niet op eigen terrein kan parkeren, heeft recht op een parkeervergunning. Waar de parkeerdruk hoog is, wordt geen derde vergunning uitgegeven. Een tweede vergunning wordt pas uitgegeven als iedereen die een eerste vergunning aanvraagt, er een heeft.

Prijsafspraken over parkeerplekken. We maken stevige afspraken met eigenaren van parkeergarages, zodat bewoners niet verplicht worden honderden euro's per maand voor hun parkeerplaats te moeten aftikken. Parkeren moet ook voor huurders van sociale huurwoningen betaalbaar blijven.

Genadig met parkeerboetes. Wanneer in korte tijd op dezelfde plek drie keer dezelfde parkeerovertreding wordt geconstateerd, stuurt de gemeente een brief om een burger te attenderen op de fout. Door een dergelijke boetestop zorgen we ervoor dat er niet onnodig boetes gestapeld worden, met snel oplopende aanmaningen.

Omleiden bij werkzaamheden. Op veel plekken in de stad vinden (langdurige) werkzaamheden plaats. We zorgen voor duidelijke communicatie over afgesloten wegen en zorgen dat voetgangers, fietsers en automobilisten goed en snel omgeleid worden. Waar mogelijk blijft een straat altijd toegankelijk.

Werk-met-werk. De gemeente neemt een coördinerende rol bij werkzaamheden, zodat voor verschillende bedrijven de straat maar één keer open hoeft. Zo verminderen we overlast.

Den Haag 1x per jaar autovrij. Eén keer per jaar organiseren we een autovrije dag, bijvoorbeeld op de Laan van Meerdervoort, die zand en veen verbindt. Op deze dag is er ruimte voor sport, spel en ontspanning op de straat.

Hoofdstuk 5

Bouwen aan een betrouwbare Haagse overheid

De overheid vervult een cruciale rol in onze samenleving. De overheid dient recht te bevorderen, op te komen voor de kwetsbaren in onze stad en dienstbaar te zijn aan alle inwoners. Toch kiest de ChristenUnie/SGP er heel bewust voor om de overheid als laatste thema in dit programma te plaatsen: de samenleving komt éérst. We geloven in de kracht van de samenleving. Alle maatschappelijke initiatieven die vanuit de samenleving opgezet worden verdienen de ruimte. Onze stad is divers en bestaat uit een veelvoud van minderheden en geloofsgemeenschappen. Die moeten ongehinderd kunnen samenkomen. De overheid is er om ze te beschermen én de veilige ruimte te scheppen waarbinnen dat kan gebeuren. De overheid dient daarom ook terughoudend te zijn, en in te grijpen waar nodig. Zo wordt de overheid een bondgenoot van de samenleving.

De afgelopen jaren zien we echter een steeds lager vertrouwen in de overheid, en ook steeds grotere verschillen tussen inwoners die goed kunnen meekomen en zij die dat niet kunnen. Terwijl de overheid er júíst voor de meest kwetsbaren als vangnet dient te zijn. Herstel van vertrouwen begint bij een overheid die zélf betrouwbaar en benaderbaar is. Daarom heeft de ChristenUnie/SGP in 2024 een initiatiefvoorstel ingediend met dertien verbetervoorstellen, voor een overheid die nabij is en die inwoners, ondernemers en gemeenschappen tot bloei laat komen.

Een dienende overheid werkt samen met de stad. Daarvoor zijn goede participatieprocessen van belang. Bewoners moeten actief betrokken worden bij projecten in hun wijk, en bewoners die zelf plannen voor hun straat hebben krijgen het recht om de overheid uit te dagen. Ook tonen we ons betrouwbaar door met belangrijke partners in de stad meerjarig samen te werken. Dat creëert rust en duidelijkheid.

Een nabije overheid

Elk stadsdeel een loket. In elk stadsdeel komt weer een balie waar je terecht kunt met vragen en het aanvragen of ophalen van documenten. We beginnen met Leidschenveen-Ypenburg, Scheveningen en Loosduinen.

De gemeente komt op school. De gemeente is regelmatig aanwezig op de campussen in onze stad om de loketten en (financiële) dienstverlening bekender en laagdrempeliger te maken.

Budget voor maatwerk. Elke gemeentelijke afdeling reserveert een klein deel van het budget voor mensen die tussen wal en schip belanden. Dit regelvrije budget kan worden ingezet voor maatwerk, waar de regels geen oplossing bieden in schrijnende gevallen.

Van 'Klant' naar 'Burger'. Een cultuuromslag is nodig, ook in taalgebruik. We stappen af van het idee dat inwoners 'klanten' zijn van de gemeente.

Geen-verkeerd-loket-beleid. Mensen worden niet meer van het kastje naar de muur gestuurd, maar bij het loket waar iemand zich meldt wordt diegene geholpen. Doorverwijzen gebeurt aan de achterkant, en er wordt achteraf nagegaan of iemand is geholpen.

Persoonlijke communicatie. Brieven van de gemeente worden voorzien van een naam en contactgegevens, niet alleen van het 14070 nummer. Op die manier weet je bij wie je terecht kan voor vragen en wordt de overheid persoonlijker.

De mens centraal, niet de regel. Medewerkers stellen de inwoner met hulpvraag centraal, en nemen daar de tijd voor die nodig is. Daarom wordt onderzocht of de caseload per medewerker omlaag kan.

Korter wachten bij 14070. De wachttijden van bellen naar 14070 zijn meer dan 10 keer zolang dan we willen. Daarom gaan we die actief monitoren en doen wat nodig is om de wachttijd te verkorten.

Een up-to-date website. De gemeente gaat sneller statussen bijwerken op de website en belt inwoners proactief met een statusupdate, zodat inwoners niet achter de gemeente aan hoeven en in de wachtrij komen bij 14070.

Privacy als waarde. We gaan zorgvuldig om met persoonsgegevens: burgers hebben daar recht op. Er komt daarom meer aandacht voor de omgang met gevoelige persoonsgegevens

Oog voor digitaal minder vaardigen. Steeds meer regelen we online. Dat geeft voordelen, maar wie digitaal minder vaardig is mag daardoor niet uitgesloten worden. Voor wie dat wil, moet communicatie in persoon en via brief altijd mogelijk zijn.

Zorgvuldige omgang met kunstmatige intelligentie. AI (artificial intelligence) is in rap tempo in opkomst. Het kan voor een betere dienstverlening ingezet worden, maar dat doen we zorgvuldig en verantwoord. Beslissingen die burgers direct raken moeten niet zomaar door algoritmes genomen worden.

Een dienende overheid

Schrap overbodige regels. Elk jaar wordt in elke afdeling een schrapsessie georganiseerd, waarbij overbodige regels worden geschrapt. Dit gebeurt in samenspraak met experts uit de praktijk.

Een voorspelbare overheid. De gemeente schrijft regelgeving in eenvoudige taal, zodat inwoners weten wat er met hun regelingen gebeurt – bijvoorbeeld als ze vanuit de bijstand weer gaan werken.

Overvraag inwoners niet. De gemeente overspoelt inwoners niet met ingewikkelde formulieren, maar haalt informatie zoveel mogelijk binnen de dienst op.

Moeilijke brief? Stuur maar terug. De gemeente moet brieven die naar inwoners gaan in begrijpelijke taal schrijven. Zijn ze niet duidelijk? Dan mogen ze teruggestuurd worden.

Versterk de positie van de Ombudsman. De Ombudsman en Jeugdombudsman gaan uitbreiden. Ook gaan we proactief communiceren over de mogelijkheden, zodat ze beter gevonden worden en bereikbaar zijn voor burgers.

Versterk de sociaal raadslieden. In Den Haag zijn sociaal raadslieden op verschillende plekken te vinden. Maar niet iedereen weet ze te vinden. Daarom gaan we proactief communiceren over de mogelijkheden.

Reactietermijnen halen we altijd. De gemeente moet bij vragen, aanvragen voor vergunningen, regelingen et cetera altijd binnen een termijn reageren. Die wordt nu vaak niet gehaald. Het percentage behaald gaat omhoog. Als de termijn niet gehaald wordt, krijgen inwoners altijd reactie binnen de termijn wanneer ze wel geholpen worden.

Van feedback leren we. Er wordt altijd nagegaan of iemand daadwerkelijk geholpen is. De gemeente moet continu blijven leren hoe de dienstverlening kan verbeteren.

Oog voor de buren. De gemeente werkt nauw samen met de buurgemeenten en heeft oog voor de regio. Dat geldt vanzelfsprekend voor kwesties die zich op de grens afspelen, zoals bijvoorbeeld de inrichting van de Vlietzoom, maar ook voor grensoverstijgende problematiek zoals het huisvesten van verschillende doelgroepen en voorzieningen.

Een overheid die samenwerkt met de stad

Vertrouw de expertise in de stad. Wijkcoaches, sociaal raadslieden, vrijwilligers en welzijnsorganisaties weten wat speelt in de wijken en kennen de inwoners. De gemeente moet die haarvaten van de samenleving vertrouwen. Het Intermediairen Contact Punt (ICP) wordt daarom toegankelijk voor semiprofessionele en vrijwillige partners in de stad.

Betrek omwonenden bij komst van een opvanglocatie. Omwonenden worden ruim op tijd geïnformeerd en betrokken bij de komst van grotere groepen nieuwe bewoners.

Participatie is de standaard. Bij plannen voor herinrichtingen van de straat, of bouwprojecten met nieuwe woningen en voorzieningen, worden omwonenden en belanghebbenden standaard meegenomen om te participeren.

Right to Challenge. Bewoners met een goed plan om bijvoorbeeld het onderhoud van groen in hun straat van de gemeente over te nemen, krijgen het recht om dat te doen.

Right to Bid. Bewoners die zich verenigen met een plan om een (deel van een) gemeentelijk pand in te vullen, krijgen het recht een bod te doen vóórdat de markt zich mag melden.

Meerjarig partnerschap. De gemeente heeft veel partners in de stad: organisaties die we subsidie geven, bijvoorbeeld in de strijd tegen armoede. We moeten daarin een betrouwbare partner zijn en geven daarom waar mogelijk meerjarige financiering.

Oog voor de buren. De gemeente werkt nauw samen met de buurgemeenten en heeft oog voor de regio. Dat geldt vanzelfsprekend voor kwesties die zich op de grens afspelen, zoals bijvoorbeeld de inrichting van de Vlietzoom, maar ook voor grensoverstijgende problematiek zoals het huisvesten van verschillende doelgroepen en voorzieningen.

Een gezonde democratie

Het vertrouwen in democratische instituties is broos. Diverse integriteitskwesties en lelijk politiek spel hebben de afgelopen jaren allerminst bijgedragen aan het vertrouwen in het Haagse gemeentebestuur. Den Haag heeft een gemeentebestuur nodig dat er voor de stad is, en niet alleen met zichzelf bezig is. Een gemeenteraad die zijn controlerende taak serieus neemt, en een college dat besluiten van de gemeenteraad zo goed mogelijk ten uitvoer brengt.

Waarden-gedreven bestuur. Zowel de gemeenteraad als het college van B&W formuleren aan het begin van de periode waarden die centraal moeten staan als het gaat om integriteitsvraagstukken – bijvoorbeeld bij vermenging van functies of belangen. Hierbij moet niet gezocht worden naar wat nog net wél mag, maar wat het beste is voor de stad.

Stemmen is een feest. Stemmen is iets bijzonders, zeker als je dat voor het eerst mag doen. Jongeren die mogen stemmen krijgen een brief van de burgemeester in aanloop naar de eerste verkiezingen waar ze stemgerechtigd zijn, met een leuk aandenken. Ook op het stembureau wordt hier op een positieve manier aandacht aan gegeven.

Oog en oor voor minderheden. De stad is divers en wordt gemaakt door een collectief van minderheden. De overheid dient het belang van de minderheid te allen tijde te beschermen. In de raadzaal, door brede meerderheden te zoeken, maar ook in de stad, door goede participatie.

Een democratischere metropoolregio. De MRDH is het samenwerkingsverband in de regio, voor openbaar vervoer en economische activiteiten. De gemeenteraad heeft op dit moment weinig te zeggen over besluiten van de MRDH. We laten de economische tak zoveel mogelijk los en onderzoeken kritisch hoe gemeenteraden meer zeggenschap kunnen hebben op besluiten van het orgaan over openbaar vervoer.

Versterk lokale onderzoeksjournalistiek. Kwalitatief goede journalistiek is een cruciaal onderdeel van onze democratie. Daarom wil de ChristenUnie/SGP lokale onderzoeksjournalisten ondersteunen met een onafhankelijk fonds voor Haagse onderzoeksjournalistiek.

Hoofdstuk 6

Plannen per stadsdeel

Ons verkiezingsprogramma bevat natuurlijk een hoop plannen die ook uw wijk beter maken, maar voor het zoekgemak hebben we in dit hoofdstuk een aantal specifieke plannen voor uw straat, buurt of wijk opgenomen. Voor het zoekgemak zijn ze onderverdeeld per stadsdeel, op alfabetische volgorde.

Centrum

Archipelbuurt, Centrum, Groente- en Fruitmarkt, Rivierenbuurt, Schilderswijk, Stationsbuurt, Transvaal, Willemspark, Zeeheldenkwartier

Stadsdeel Centrum is enorm divers: als je van als je van Transvaal naar de Archipelbuurt fietst, kom je door verschillende werelden. De ChristenUnie/SGP wil bouwen aan een ongedeelde stad: dat betekent dat we extra investeren in bijvoorbeeld de aanpak van versteende straten in de Schilderswijk en Transvaal. Toch kennen alle wijken ook overeenkomsten met bijvoorbeeld de afvaloverlast. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Centrum, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Uitsterfbeleid coffeeshops. In het Zeeheldenkwartier ervaren mensen veel overlast door de vele coffeeshops. De ChristenUnie/SGP is daarom voor een uitsterfbeleid van coffeeshops. Er komen geen nieuwe coffeeshops meer bij, ook niet als een coffeeshopeigenaar stopt.

Overlast door coffeeshops aanpakken. Er wordt geëxperimenteerd met mobiel cameratoezicht rondom coffeeshops waar veel overlast wordt gemeld. Zo kan overlast snel worden aangepakt. Daarnaast komt er een blowverbod in de openbare ruimte.

Investeer in groen in versteende straten. De gemeente maakt echt werk van de vergroening van versteende buitenruimte. Zo wordt de straat leefbaarder, creëren we verkoeling en werken we aan klimaatadaptiviteit.

Ook ruimte voor gezinnen in het centrum. Er komen tienduizenden woningen bij in het hoogstedelijke centrumgebied. Dat moeten niet alleen kleine studio's voor young professionals worden, maar ook gezinswoningen. Het inspiratieboek voor gezinswoningen in de stad dat dankzij de ChristenUnie/SGP is opgeleverd, wordt hierbij gebruikt.

Een beter Hobbemaplein. Het Hobbemaplein verdient een opknapbeurt, zodat het prettiger verblijven is voor alle verkeersgebruikers, en de entree naar de Haagse markt mooier wordt. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met bewoners en ondernemers.

Onveilige kruispunten verbeteren. De zogenaamde ‘shared space’ op bijvoorbeeld de kruising Grote Markstraat/Spui/Kalvermarkt zorgt voor onveilige situaties, met name voor kwetsbare weggebruikers. Dit moet en kan veiliger door betere markering. Ook het kruispunt bij de Calandstraat maken we veiliger.

Leegstand aanpakken. De leegstand boven winkels is een doorn in het oog. We pakken leegstand steviger aan met de leegstandsverordening en onderzoeken hoe we ook leegstaande kantoor- en bedrijfspanden kunnen aanpakken in de strijd tegen de woningnood.

Grote Marktstraat blijft voorlopig toegankelijk voor de fiets. Pas als de Gedempte Gracht, Gedempte Burgwal en Lutherse Burgwal volledig ingericht zijn als fietsstraat met een goede aansluiting op het Spui en de Prinsegracht, zijn fietsers niet meer toegestaan in de Grote Markstraat. Tot die tijd krijgt de Grote Marktstraat een duidelijker kleur. De regenboog na Haagse Harry is verkeersonveilig.

Westeinde autoluwe entree voor de binnenstad. Het Westeinde maken we na het ziekenhuis autoluw, zodat het veiliger wordt voor fietsers en voetgangers en de straat een mooie entree voor de binnenstad wordt.

Afvaloverlast aanpakken. In veel wijken in het centrum is sprake van veel afvaloverlast. Door meeuwen, maar ook doordat mensen afval op straat gooien in plaats van in een container. We pakken overtreders harder aan, plaatsen camera's op plekken waar het vaak misgaat, en werken aan duurzame afvaloplossingen in het centrum.

Haagse Markt. Ondernemers op de Haagse Markt mogen altijd kiezen om op zondag dicht te zijn. De tarieven voor ondernemers worden zo snel mogelijk herberekend. Ook gaan we de Haagse Markt beter promoten als een van de parels in onze stad.

Wijkagenten zichtbaar op straat. Het is belangrijk dat wijkagenten zijn geworteld in de wijk. De gemeente gaat met de politie in gesprek om wijkagenten zoveel mogelijk voor ten minste zes jaar in dezelfde wijk te stationeren. De wijkagent wordt weer meer zichtbaar op straat, zodat men weet wie het aanspreekpunt is.

Sluiting van de raamprostitutie. We sluiten de prostitutieramen in de Doublet- en Geleenstraat.

Ouder worden in je eigen wijk. Sommige senioren wonen in een huis dat te groot voor hen is. We helpen hen een huis te vinden dat past bij hun behoefte. Daarom komen er meer doorstroommakelaars, die senioren kunnen helpen bij het zoeken van een passende woning in de eigen buurt. Ook komen er meer seniorenwoningen in de wijk, waar senioren prettig kunnen wonen.

Zorgen voor mensen met verward gedrag. Mensen met verward gedrag zorgen soms voor overlast in het centrum, bijvoorbeeld rond de opvanglocatie in de Wagenstraat. We openen een tweede locatie buiten het centrum om de druk te verlichten en zorgen voor voldoende hulp voor mensen met verward gedrag.

Escamp

Bouwlust Vrederust, Leyenburg, Moerwijk, Morgenstond, Rustenburg Oostbroek, Wateringse Veld, Zuiderpark

Stadsdeel Escamp is het grootste stadsdeel van onze stad. Van Wateringse Veld tot Rustenburg-Oostbroek is een enorme verscheidenheid te zien. De wijken in Zuidwest staan voor een enorme gebiedsontwikkeling met duizenden woningen die gesloopt worden en nog meer die teruggebouwd worden. De ChristenUnie/SGP wil bouwen aan gemeenschappen, in elke wijk. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Escamp, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Wijkbibliotheek. De bibliotheek in Moerwijk wordt permanent en biedt naast boeken ook huiswerkbegeleiding en taallessen aan.

Spreid zorgdoelgroepen. In Den Haag Zuidwest wonen al veel mensen die extra zorg nodig hebben. Er wordt daarom eerst gekeken of zorgdoelgroepen in andere wijken gehuisvest kunnen worden.

WinterKoudeRegeling (WKR) in een ander stadsdeel. De WKR is enorm belangrijk om dakloze mensen in de winter 's nachts een dak boven het hoofd te bieden. Deze is nu voor een tweede keer in Escamp open. In het kader van een eerlijke lastenverdeling over de stad is dat de laatste keer en verplaatsen we de WKR naar een permanente plek in een ander stadsdeel.

Gevarieerd woningaanbod. Er komt een gevarieerder woningaanbod in Den Haag Zuidwest: meer variatie in de grootte en huurprijzen van sociale huurwoningen en meer middeldure huur- en koopwoningen. Een gedeelte van de woningen wordt gereserveerd voor mensen met een cruciaal beroep zoals leraren, politieagenten en verpleegkundigen.

Voorzieningen op orde. De voorzieningen in Escamp en met name Zuidwest zijn niet op orde. Daarom onderzoeken we samen mét bewoners welke voorzieningen extra nodig zijn, zoals een consultatiebureau, speeltuin en een buurtcentrum in Leyenburg.

Vaste ophaaldag grofvuil. Er komt een vaste dag voor het ophalen van grofvuil. Inwoners kunnen hun vuil dan neerzetten op een daarvoor aangewezen plek. Zo wordt het geen rommeltje naast ORAC's.

Meer integrale handhavingsacties. Integrale handhavingsacties nemen een hoop overlast weg. Daarom wordt het aantal integrale handhavingsacties uitgebreid. Tijdens deze acties worden onder andere huizen gecontroleerd op overbewoning, worden boetes uitgedeeld voor foutparkeren en trams gecontroleerd op zwartrijders.

Snelle verbinding met Westland en centrum. De gemeente zet in op het verbeteren van het openbaar vervoer zodat inwoners sneller in het Westland en het centrum zijn.

Uitbreiding pandbrigade. De Haagse pandbrigade is de laatste jaren al uitgebreid, maar kan nog veel meer effect sorteren. Om illegale kamerbewoning of andere woonmisstanden, onder meer door de gevolgen van arbeidsmigratie, aan te pakken wordt de pandbrigade uitgebreid.

Aanpak winkelgebied Apeldoornselaan/Dierenselaan. De winkelstraten Apeldoornselaan en Dierenselaan verdienen een verbetering, zodat het aantrekkelijker wordt om hier boodschappen te doen. Zowel de straat als de winkelpanden worden aangepakt. Dichtgeplakte winkelruiten met bijvoorbeeld alcoholreclame staan we niet meer toe.

Genieten in het Zuiderpark. Er wordt gekeken hoe de sociale veiligheid in het Zuiderpark verbeterd kan worden, bijvoorbeeld met mobiel cameratoezicht. Er komt meer handhaving en verlichting in dit gebied zodat iedereen, ook vrouwen, 's avonds veilig door het park kunnen. Afval wordt in de zomer vaker opgehaald, er komt strengere handhaving én het aantal evenementen wordt niet uitgebreid.

Geen coffeeshop in de Uithof. De ChristenUnie/SGP is tegen de komst van een coffeeshop in de Uithof, zo dicht bij het Mondriaan en in een recreatiegebied.

Dreven, Gaarden, Zichten. In Dreven, Gaarden en Zichten worden de komende jaren heel veel woningen gesloopt en nog meer nieuwgebouwd. We zorgen voor goede participatie met de buurt en betaalbare parkeeroplossingen.

Ouder worden in je eigen wijk. Sommige senioren wonen in een huis dat te groot voor hen is. We helpen hen een huis te vinden dat past bij hun behoefte. Daarom komen er meer doorstroommakelaars, die senioren kunnen helpen bij het zoeken van een passende woning in de eigen buurt. Ook komen er meer seniorenwoningen in de wijk, waar senioren prettig kunnen wonen.

Wijkagent zichtbaar, veilige straat. De wijkagent is zichtbaar in de wijken en onveilige plekken, bijvoorbeeld door slechte verlichting, pakken we aan.

Kruispunt Leyweg-Hengelolaan veiliger. Het kruispunt van de Leyweg met de Hengelolaan is verkeersonveilig en maken we daarom veiliger.

Revitalisatie winkelcentrum Leyweg. Het winkelcentrum Leyweg verdient een flinke opknapbeurt, zodat het hier weer prettig winkelen wordt.

Wateringse Veld bereikbaar. Wateringse Veld is slecht ontsloten met het OV. We onderzoeken hoe we deze wijk beter kunnen verbinden met de rest van de stad.

Veilige straten in Wateringse Veld. Bepaalde straten, zoals de Leyweg vanaf de Erasmusweg en de kruising van de Noordweg met de Laan van Wateringse Veld, zijn verkeersonveilig. We pakken die straten en kruispunten aan.

Haagse Hout

Mariahoeve en Marlot, Bezuidenhout, Benoordenhout

Stadsdeel Haagse Hout bestaat uit heerlijke woonwijken rondom het Haagse Bos. Het is er prettig wonen, maar tegelijkertijd kent het ook uitdagingen. Bijvoorbeeld in Mariahoeve, waar eenzaamheid speelt en grote behoefte is aan geschikte woningen voor ouderen. En de grote bouwopgave rondom Laan van NOI in Bezuidenhout. De ChristenUnie/SGP gelooft in het bouwen aan gemeenschappen en daarom maken we werk van voldoende voorzieningen en ruimte voor ontmoeting. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Haagse Hout, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Voorzieningen op orde. Er ligt een forse woningbouwopgave in Bezuidenhout met onder meer op de SoZa-locatie 1.200 nieuwe woningen en in het Beatrixkwartier nieuwe woontorens. We hebben daarom extra aandacht voor het voorzieningenniveau: voor bestaande en nieuwe bewoners.

Een veilige J.P. Coenstraat. De J.P. Coenstraat is dé in- en uitgang van Bezuidenhout-West. Die komt door nieuwe uitritten en nieuwe woningen onder druk te staan. We onderzoeken een betere inrichting en creëren niet nóg meer uitritten aan deze straat.

Een prettige Theresiastraat. Het eerste deel van de Theresiastraat is uiterlijk in 2028 heringericht als 30 km/u zone, zodat de verkeersveiligheid verbetert. Het deel van de Laan van NOI tot de Carel Reinierszkade wordt veiliger gemaakt door duidelijkere aanduidingen over de voorrangsregels.

Openbare ruimte Bezuidenhout-Oost. De opgaven op het gebied van groen, parkeren en afval in Bezuidenhout-Oost benaderen we integraal in plaats van versnipperd, zoals nu gebeurt. Dat doen we in samenspraak met bewoners.

Herontwikkeling winkelcentrum Mariahoeve. Winkelcentrum Mariahoeve wordt herontwikkeld, met honderden extra woningen. We zorgen dat hierin plek is voor betaalbare gezinswoningen en maatschappelijke organisaties zoals stichting Lichtpuntjes.

P-garage onder Marialaan. We onderzoeken de mogelijkheid voor ondergronds parkeren, bijvoorbeeld onder de Marialaan.

Behoud Bronovo. Het Bronovo blijft een zorglocatie met goede eerstelijnszorg en polikliniek.

Ouder worden in je eigen wijk. Sommige senioren wonen in een huis dat te groot voor hen is. We helpen hen een huis te vinden dat past bij hun behoefte. Daarom komen er meer doorstroommakelaars, die senioren kunnen helpen bij het zoeken van een passende woning in de eigen buurt. Ook komen er meer seniorenwoningen in de wijk, waar senioren prettig kunnen wonen.

Versmalling Van Alkemadelaan. Zolang de Hubertustunnel dicht is zorgt de verkeerssituatie ervoor dat de pilot voor versmalling van de Van Alkemadelaan niet werkt. We versmallen de Van Alkemadelaan daarom voorlopig niet, maar voeren een pilot uit als de Hubertustunnel weer volledig open is.

Bereikbaar met het OV. De Haagse Hopper blijft voorlopig rijden in Benoordenhout.

Zomerse drukte. Park&Beach-aanbod wordt beter gecommuniceerd, zodat bezoekers van het strand niet voor verkeersoverlast in Benoordenhout zorgen. Ook worden meer deelfietsen in de zomer aangeboden bij Park&Beach garages.

Betaalbare gezinswoningen. Benoordenhout kent veel grote woningen, maar het is belangrijk om ook te zorgen voor voldoende betaalbare woningen. Zo blijft er plek voor gezinnen. Ook in Bezuidenhout en Mariahoeve zorgen we voor meer betaalbare gezinswoningen.

Seniorenwoningen. Voor goede doorstroming in de wijk zijn seniorenwoningen van groot belang. Je moet fijn ouder kunnen worden in je eigen wijk in een geschikte woning, dus maken we werk van seniorenwoningen en voorrang in je eigen wijk.

Meertalig communiceren over afval. Veel expats kennen de afvalregels niet goed. Dat leidt tot afval op straat. Daarom gaan we meertalig communiceren over de afvalregels.

Toegankelijk Stuyvesantplein. Het Stuyvesantplein moet laagdrempelig bereikbaar zijn, daarom zorgen we voor zebrapaden vanaf elke kant.

Veilig winkelen in Mariahoeve. Het voet- en fietspad aan Het Kleine Loo, voor winkelcentrum Mariahoeve, is onveilig. We nemen hier maatregelen zodat voetgangers de ruimte hebben en fietsen goed geparkeerd kunnen worden.

Laak

Binckhorst, Laak Centraal, Laakhavens, Molenwijk, Spoorwijk

Stadsdeel Laak is de afgelopen decennia enorm veranderd. De gevolgen van arbeidsmigratie zijn zichtbaar in de vele internationale winkeltjes en de overbewoning in de wijk. Ook staan de Binckhorst en Laakhavens voor een enorme bouwopgave, waar duizenden woningen bij moeten komen. De ChristenUnie/SGP maakt zich hard voor de aanpak van slecht werkgeverschap voor arbeidsmigranten, strengere handhaving op misstanden en afvaloverlast en het bouwen aan gemeenschappen. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Laak, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Wijkagenten zichtbaar op straat. Het is belangrijk dat wijkagenten zijn geworteld in de wijk. De gemeente gaat met de politie in gesprek om wijkagenten zoveel mogelijk voor ten minste zes jaar in dezelfde wijk te stationeren. De wijkagent wordt weer meer zichtbaar op straat, zodat men weet wie het aanspreekpunt is.

Laakhavens voor iedereen. In Laakhavens komen er duizenden nieuwe woningen bij. Dat moeten niet alleen maar kleine studio's worden, maar ook betaalbare woningen voor bijvoorbeeld gezinnen. Daarnaast moeten er voldoende voorzieningen bijkomen, zodat de nieuwe bewoners niet de al drukke voorzieningen in Laak overspoelen.

Aanpak laaggeletterdheid. Iedereen leert lezen. De laaggeletterdheid is hoog in Laak, daarom besteden we extra aandacht aan het bestrijden van laaggeletterdheid in Laak. Bibliotheken en taalhuizen krijgen hierin een centrale rol.

Arbeidsmigratie binnen de perken. In Laak is sprake van veel overbewoning van arbeidsmigranten, die door malafide uitzendbureaus met te veel in te kleine huizen worden gepropt. We pakken de malafide uitzendbureaus keihard aan en breiden de Haagse Pandbrigade verder uit, om misstanden op te sporen en uit te bannen.

Geparkeerde werkbussen uit de woonstraten. Busjes moeten uit de woonstraten, de schaarse parkeerplekken zijn voor bewoners. Daarom zetten we parkeerterreinen zoals dat van de Megastores in voor het parkeren van werkbussen.

Verkeersdoorstroming. Onder meer de Neherkade staat te vaak helemaal vast. We investeren in beter OV, maar ook betere doorstroming voor wie van de auto afhankelijk is.

Veilig oversteken. De Rijswijkseweg, het Lorentzplein, de brug bij het Calandplein: het zijn niet de veiligste plekken in het verkeer. We creëren veiliger verkeersstromen en oversteekplekken.

Meer fietsnietjes. Fietsen staan soms kriskras op de stoep. We stimuleren het gebruik van de fiets, daar horen ook goede fietsparkeerplekken bij. Daarom plaatsen we meer fietsnietjes.

Geen dichtgeplakte ruiten. De met alcoholreclame dichtgeplakte winkelruiten zijn een doorn in het oog en geven bovendien een onveilig gevoel. Alcohol op de gevel wordt verboden.

Afvaloverlast aan banden. In Laak is op veel plekken afvaloverlast. We maken geld vrij om vaker afval op te halen, gaan meer en meertalig communiceren over de regels rondom afval en zetten waar mogelijk camera's in om afvalhufters aan te pakken. We onderzoeken of rolcontainers op straat geplaatst kunnen worden voor ondernemers, om de stoep schoon te houden.

Zwemmen in Laak. Zwemmen is gezond, maar er is te weinig zwemwater. In de Binckhorst en Laakhavens komen er de komende jaren veel woningen bij, daarom moet er ook een extra zwembad in dit stadsdeel worden gebouwd.

Door met actieplan Laak. In het actieplan Laak staan veel goede initiatieven. We zorgen dat daar ook de komende jaren onverminderd aan gewerkt kan worden, zodat Laak een steeds fijnere wijk om te leven wordt.

Ouder worden in je eigen wijk. Sommige senioren wonen in een huis dat te groot voor hen is. We helpen hen een huis te vinden dat past bij hun behoefte. Daarom komen er meer doorstroommakelaars, die senioren kunnen helpen bij het zoeken van een passende woning in de eigen buurt. Ook komen er meer seniorenwoningen in de wijk, waar senioren prettig kunnen wonen.

Versterken maatschappelijke initiatieven. Initiatieven als De Rank en De Schets doen veel waardevol werk in de wijk. De gemeente ondersteunt ze en zoekt de samenwerking.

Parkeerhub in de Binckhorst

De parkeertarieven in de garages in de Binckhorst rijzen de pan uit. Bovendien zijn deelauto's die er hadden moeten zijn, niet geregeld. In plaats daarvan zijn er wel honderden parkeerplaatsen minder gerealiseerd. De gemeente moet daarom werk maken van tijdelijke oplossingen én fors investeren in een parkeerhub voor bewoners, waar verschillende mobiliteitsvormen bij elkaar komen. Zo maken we de Binckhorst leefbaar.

Leidschenveen-Ypenburg

Leidschenveen, Ypenburg, Forepark, Hoornwijck, Vlietzone

Stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg is het nieuwste stadsdeel van onze stad. De overheid voelt soms ver weg, letterlijk en figuurlijk. De ChristenUnie/SGP gelooft in Leidschenveen-Ypenburg en wil bouwen aan vertrouwen. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor de wijken in stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Stadsdeelkantoor weer open. Het stadsdeelkantoor in Ypenburg wordt voor een aantal uur per week heropend voor publiekszaken. Zo kan iedereen in de buurt bijvoorbeeld een paspoort aanvragen en ophalen.

Koester het groen. Leidschenveen, Ypenburg en Wateringse Veld zijn prachtige groene wijken. Bij het bouwen van nieuwe woningen zorgen we ervoor dat het aantal vierkante meters groen per woning niet onder de richtinggevende norm van tenminste 24m^2 per woning komt.

Ouder worden in je eigen wijk. Sommige senioren wonen in een huis dat te groot voor hen is. We helpen hen een huis te vinden dat past bij hun behoefte. Daarom komen er meer doorstroommakelaars, die senioren kunnen helpen bij het zoeken van een passende woning in de eigen buurt. Ook komen er meer seniorenwoningen in de wijk, waar senioren prettig kunnen wonen.

Aanpak eenzaamheid. Er wordt een tandje bijgezet om eenzaamheid te bestrijden. Zo komen er meer ontmoetingsruimten, wordt er ingezet op ontmoeting tussen jong en oud en is er bijzondere aandacht voor senioren die graag over levensvragen willen praten.

Geen explosiegeweld. Hoewel Leidschenveen-Ypenburg geacht wordt een van de veiligste stadsdelen van Den Haag te zijn, is ook dit stadsdeel de afgelopen tijd opgeschrikt door meerdere explosies. We ondernemen gericht actie tegen dit soort high impact crimes, zodat Leidschenveen-Ypenburg veilig blijft en iedere inwoner zich veilig voelt.

Plek voor jongeren. Er is te weinig plek voor oudere jeugd in de wijk. De gemeente maakt werk van fijne chillspots in de wijk. Daarnaast wordt in de huisvestingsopgave expliciet ruimte gemaakt voor de jongeren die in in Leidschenveen-Ypenburg willen blijven wonen.

Verkeersveiligheid Laan van Leidschenveen. De Laan van Leidschenveen is te onveilig op dit moment. Er zijn te weinig prettige oversteekplekken en er is te weinig licht. We verbeteren de verkeersveiligheid.

Onderhoud van het groen langs de weg. Onderhoud hoort bij de basis. De gemeente moet daarom het groen langs de wegen vaker gaan bijhouden ter bevordering van de veiligheid.

Kruising Böttgerwater/Rijswijkse Landingsbaan. De krappe bochten bij de kruising van het Böttgerwater met de Rijswijkse Landingsbaan zijn onveilig, dus die gaan we herinrichten om de verkeersveiligheid te verhogen.

Hardrijders op de Ypenburgse Boslaan. Op de Ypenburgse Boslaan ter hoogte van de Plas Boswijk wordt vaak hard gereden, waardoor oversteken gevaarlijk is. We nemen snelheidsbeperkende maatregelen ter hoogte van de Scholekstersingel ter bevordering van de verkeersveiligheid.

Onderzoek tramhalte Houtkade. De (zuidkant van de) wijk De Vissen is niet ontsloten met het OV. Daarom onderzoeken we of een tramhalte ter hoogte van de rotonde Houtkade potentieel heeft. Westvlietweg naar 30 kilometer per uur. De Westvlietweg moet naar 30 kilometer per uur om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Haags Cultuurlandschapspark in de Vlietzoom. De Vlietzoom is de groenblauwe long voor Den Haag. Bewoners, organisaties en grondbezitters hebben samen een prachtig integraal plan ontwikkelt voor het gebied. Dat omarmen we als basis voor het gebiedsprogramma.

Loosduinen

Bohemen Meer en Bos, Kraayenstein en Vroondaal, Kijkduin en Ockenburgh, Loosduinen, Waldeck

Stadsdeel Loosduinen kent met Vroondaal de nieuwste woonwijk van de stad, maar heeft ook een echte, oude, dorpse kern. Het is er prettig wonen en dat moeten we zo houden. De ChristenUnie/SGP wil bouwen aan gemeenschappen en daarom ruimte maken voor ontmoeting en bouwen voor gezinnen en senioren. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Loosduinen, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Stadsdeelkantoor weer open. Het stadsdeelkantoor in Loosduinen wordt voor een aantal uur per week heropend voor publiekszaken. Zo kan iedereen in de buurt bijvoorbeeld een paspoort aanvragen en ophalen.

Historie beleefbaar. De Haagse Scheveningse en Loosduinse historie wordt op meer plekken beleefbaar gemaakt door het plaatsen van informatiezuilen op bijzondere plekken (al dan niet met QR-code voor digitale informatie). Bestaande iconen zoals de Molen koesteren en versterken we.

Ruimte voor ontmoeting. In Loosduinen is er veel behoefte aan ruimte voor ontmoeting. Daarom wordt er minimaal één extra ontmoetingsruimte gerealiseerd in dit gebied. De gemeente stimuleert vrijwilligers die ontmoetingsplekken laten leven.

Blijven wonen in eigen wijk. Dankzij ons initiatief is het mogelijk om voorrang te krijgen op bouwprojecten in eigen wijk. Zo versterken we de sociale cohesie. We zorgen dat jongeren in Loosduinen kunnen blijven wonen.

Bouw seniorenwoningen. Veel mensen willen graag hun leven lang in Loosduinen blijven wonen. Er worden daarom meer seniorenwoningen gebouwd, zodat mensen in Loosduinen kunnen blijven wonen.

Spreid zorgdoelgroepen. In Loosduinen wonen al relatief veel mensen die extra zorg nodig hebben. Er wordt daarom eerst gekeken of zorgdoelgroepen in andere wijken gehuisvest kunnen worden.

Kraayenstein Vroondaal is de nieuwste wijk van Den Haag. De wijk moet een goede OV-verbinding hebben met de rest van de stad. We onderzoeken busverbindingen met de wijk. Daarnaast moet worden onderzocht hoe de bestaande tramlijnen 2 en 4 kunnen worden uitgebreid om een goede OV- ontsluiting te creëren.

Fijn wandelen in Madestein. Madestein is een heerlijke plek om te wandelen en te recreëren. Maar men moet zich hier ook veilig voelen. Dat betekent goede verlichting 's avonds en 's nachts en een schoon park. Zo worden de fietsverbindingen met Vroondaal ook veiliger.

Lijn 3 naar Kijkduin. Deze tramlijn krijgt bij de Heliotrooplaan een aftakking naar Kijkduin.

Sportverenigingen Bosjes van Pex goed bereikbaar. De sportverenigingen die aan de Daal en Bergselaan liggen moeten goed bereikbaar zijn. We zorgen voor voldoende parkeergelegenheid.

ZKD revitaliseren. Bedrijventerrein Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkershoek heeft een belangrijke economische functie voor de stad. Het kent echter ook problemen zoals weesauto's en slecht onderhouden buitenruimte. We stellen een stadsmarinier aan voor ZKD, die grensoverstijgend te werk kan gaan.

Loosduinse Hoofdplein. Het Loosduinse Hoofdplein moet een fijn winkelcentrum blijven, daarom zetten we in op winkelmanagement voor het juiste aanbod. Ook wordt er vaker gehandhaafd op het plein, bijvoorbeeld tegen fietsers die het onveilig maken voor de voetgangers.

Wijkagent zichtbaar op straat. Het is belangrijk dat wijkagenten zijn geworteld in de wijk. De gemeente gaat met de politie in gesprek om wijkagenten zoveel mogelijk voor ten minste zes jaar in dezelfde wijk te stationeren. De wijkagent is zichtbaar aanwezig op straat, zodat men weet wie het aanspreekpunt is.

Parkeeroverlast oplossen. Werkbusjes weren we zoveel mogelijk van de parkeerplekken uit woonwijken. Op bijvoorbeeld de Lisztstraat staan er teveel. We zorgen voor alternatieve parkeerplekken voor werkbusjes.

Buiten de basis op orde. In verschillende buurten in Loosduinen zijn en worden de straten opnieuw gelegd. De buitenruimte moet goed onderhouden worden, waar door inwoners gemeld wordt reageert de gemeente adequaat. Afvaloverlast pakken we aan, groen wordt op tijd bijgehouden: zo houden we de basis op orde.

Scheveningen

Belgisch Park, Duindorp, Duinoord, Duttendel en Wittebrug, Geuzen- en Statenkwartier, Havenkwartier, Scheveningen-Dorp, Scheveningen-Bad, Van Stolkpark

Stadsdeel Scheveningen heeft een echte eigen identiteit die we moeten koesteren. In jaren die achter ons liggen is veel hoogbouw gebouwd met nauwelijks sociale huurwoningen en dat zien we nog steeds, bijvoorbeeld in de 3e Haven. We zetten daarom in nieuwbouwprojecten in op veel sociale huurwoningen, waarbij Scheveningers en Duindorpers in eigen wijk voorrang krijgen. Zo behouden en versterken we de sociale samenhang. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Scheveningen, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Het strand is voor iedereen. We zijn stad aan zee en daar moet iedereen van kunnen meegenieten. Meer strandopgangen bij strandtenten worden voorzien van een hellingbaan en een goede leuning en op voldoende plekken komen voorzieningen voor strandrolstoelen en mindervalidentoiletten.

Muzee is de huiskamer van Scheveningen. Muzee heeft culturele waarde voor Scheveningen en is een belangrijke ontmoetingsplek. Die plek en functie koesteren en behouden we.

Historie beleefbaar. De Scheveningse historie wordt op meer plekken beleefbaar gemaakt door het plaatsen van informatiezuilen op bijzondere plekken (al dan niet met QR-code voor digitale informatie). Bestaande iconen koesteren en versterken we.

Blijven wonen in eigen wijk. In wijken met een sterke sociale cohesie, zoals Duindorp en de wijken op Scheveningen, leeft sterk de wens bij jongeren om in hun eigen wijk te blijven wonen. Daarom geven we voorrang aan Duindorpers en Scheveningers. Zo versterken we de sociale cohesie.

Geen extra hotels en shortstay. Scheveningen heeft voldoende hotelkamers. Nieuwe hotels zijn niet nodig. Naast de ontwikkeling op de Pier, verstrekt de gemeente geen nieuwe vergunningen voor de bouw of vorming van hotels of shortstay.

Versterk de Scheveningse Haven. Voor de ChristenUnie/SGP is de Scheveningse Haven allereerst haven. De havengebonden bedrijfsactiviteiten en visserij zorgen voor werk en innovatie op Scheveningen, die functies versterken we. Er is geen ruimte voor een casino in de Haven. De gemeente draagt als aandeelhouder bij aan behoud van de visafslag.

Eén havenwethouder. De Haven is uniek en verdient daadkrachtig en eenduidig bestuur. Daar heeft het de afgelopen jaren aan geschort. We brengen de Haven als geheel onder bij één wethouder, zodat de Haven niet te maken krijgt met tegenstrijdig en opgeknipt beleid.

Onderhoud haven en infrastructuur. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid wat betreft infrastructuur en onderhoud van de haven, zodat haven- en visserijgebonden bedrijven hun werk goed kunnen blijven doen. De zero-emissiezone wordt pas volledig zero-emissie als alle randvoorwaarden op orde zijn.

Evenementen in de haven. Evenementen kunnen een impuls geven aan het imago van de Scheveningse Haven als vissershaven. Alleen evenementen die passen binnen dit imago worden hier georganiseerd, bijvoorbeeld en vooral Vlaggetjesdag. In de eerste haven vinden geen evenementen plaats die de vissector belemmeren.

Bewoners betrekken bij evenementen. In overleg met de omwonenden moet worden vastgesteld hoeveel grote en kleine evenementen er per seizoen maximaal gehouden kunnen worden in de diverse delen van Scheveningen. Er vinden geen extra grote evenementen plaats als de randvoorwaarden, zoals goede ontsluiting, niet op orde zijn.

Rust aan de kust. De strandtenten zorgen voor bedrijvigheid op en rond het strand in de zomer. Op dit moment is er een aantal strandtenten dat het hele jaar mag blijven staan. Wat de ChristenUnie/SGP betreft komen er zeker geen nieuwe bij.

Aanpak scheurende auto's. Bewoners aan de Westduinweg en de Nieboerweg hebben veel last van scheurende auto's en ronkende motoren. Daarom maakt de gemeente meer werk van een (geluids)flitspaal aan deze wegen en gaat zij door met het inzetten van het Noise Control systeem, zodat te hard rijdende en ronkende motoren worden beboet.

Kranenburgweg niet zomaar op de schop. De Kranenburgweg kan groener dan ze nu is, maar wordt alleen aangepakt in nauwe samenspraak met omwonenden. De straat blijft een fijne wandelplek, blijft ruimte aan fiets en auto bieden en behoudt voldoende parkeergelegenheid voor de Geuzenwijk.

Bewoners kunnen parkeren op Scheveningen. In de zomer is het voor bewoners van Scheveningen vaak een drama om te parkeren in de buurt. We stellen alles in het werk om Scheveningen niet te laten dichtslibben, zodat bewoners daadwerkelijk hun huis kunnen bereiken.

Park+Beach. De Park+Beach mogelijkheid wordt uitgebreid en veel steviger gecommuniceerd in Nederland, Duitsland en naar andere buitenlandse toeristen.

Breed gedragen parkeerbeleid. De huidige parkeertarieven en het huidige parkeerbeleid wordt geëvalueerd en aangepast in samenspraak met bewonersorganisaties. Wijken met een hele lage parkeerdruk, zoals bijvoorbeeld Duttendel, behandelen we met maatwerk.

Beperk overlast in de Fuik. De Fuik staat zomers muurvast, maar het hele jaar door ondervinden bewoners overlast. Van nachtelijk uitgaanspubliek en te hard rijdende trams. De trams hebben een duidelijke maximumsnelheid van 25 kilometer per uur op dit deel, en we maken afspraken met strandtenten over de decibels in de avond en nacht. In de zomer zorgen verkeersregelaars ervoor dat de Fuik niet dichtslibt, maar automobilisten eerder gewezen worden op andere parkeermogelijkheden. Handhaving ziet toe en controleert op naleven van de gemaakte afspraken.

Stadsdeelkantoor weer open. Het stadsdeelkantoor op Scheveningen wordt voor een aantal uur per week heropend voor publiekszaken. Zo kan iedereen in de buurt bijvoorbeeld een paspoort aanvragen en ophalen. Ook komt hier een loket waar ondernemers met vragen terecht kunnen.

Segbroek

Bomen- en Bloemenbuurt, Heesterbuurt, Regentessekwartier, Valkenboskwartier, Vogelwijk, Vruchtenbuurt

Stadsdeel Segbroek ligt ideaal tussen strand, groen en dichtbij de binnenstad. Sommige straten kampen met een tekort aan groen, andere met parkeeroverlast, maar het is vooral een fijn stadsdeel om te wonen. De ChristenUnie/SGP gelooft in bouwen aan gemeenschappen en daarom zetten we in op betaalbare woningen voor gezinnen en senioren. Hieronder staan een aantal van onze plannen voor wijken in stadsdeel Segbroek, in de rest van ons programma vindt u meer voorstellen die betrekking hebben op uw wijk.

Herbestemming Rode Kruis Ziekenhuis. Bij de nieuwbouw op dit terrein, na vijf tot zeven jaar tijdelijke invulling, wordt nadrukkelijk gekeken of er co-housing gerealiseerd kan worden waarbij senioren, starters, studenten en statushouders samenwonen. De invulling wordt in nauwe samenspraak met de buurt vormgegeven, waarbij gestreefd wordt naar 50% in het sociale segment. De permanente winteropvang krijgt een plek in de nieuwbouw.

Goudenregenstraat. De Goudenregenstraat wordt heringericht vanwege de bredere trams. We zorgen ervoor dat de geluidoverlast beperkt wordt, onder andere door trillingsdempers. Er worden zo weinig mogelijk parkeerplekken geschrapt, en we onderzoeken waar in de buurt er gecompenseerd kan worden. De tramhalte op het Goudenregenplein wordt verplaatst naar de Segbroeklaan.

Meer fietsparkeerplekken. In veel straten in bijvoorbeeld de Bomenbuurt staan fietsen schots en scheef op de stoep. Daarom plaatsen we meer fietsnietjes, zodat fietsen niet in de weg staan en netjes gestald kunnen worden.

Minder zwerffietsen. Op de schaarse fietsparkeerplekken die er wel zijn, staan regelmatig zwerffietsen. We maken een extra ronde om die weg te halen.

Vergroen versteende straten. Sommige straten in bijvoorbeeld de Bomenbuurt zijn te versteend: dat pakken we aan door meer bomen te plaatsen.

Overlast coffeeshops. Er zijn een hoop coffeeshops in en rondom de Weimarstraat te vinden. Die veroorzaken overlast. We voeren een uitsterfbeleid voor coffeeshops in en handhaven op de overlast.

Onderzoek plek voor een buurthuis en chillplek voor jongeren. We onderzoeken opties voor een buurthuis en plek voor jongeren, bijvoorbeeld bij de Mient.

Verkeersmaatregelen Valkenboslaan. Op de Valkenboslaan wordt tussen de Copernicuslaan en Albert Heijn vaak te hard gereden, met gevaarlijke situaties en geluidsoverlast tot gevolg. We nemen hier maatregelen tegen.

Gebieden parkeervergunning herzien. De gebieden waar bewoners met een parkeervergunning mogen parkeren, zijn in Segbroek erg ongelijk ingedeeld. We onderzoeken logische grenzen zodat er een betere verdeling van beschikbare parkeerplekken ontstaat.

Weimarstraat als fietsroute. We richten de Weimarstraat fietsvriendelijker in, zodat het een prettiger winkelgebied en logische fietsroute naar het centrum wordt.

Sportverenigingen Bosjes van Pex goed bereikbaar. De sportverenigingen die aan de Daal en Bergselaan liggen moeten goed bereikbaar zijn. We zorgen voor voldoende parkeergelegenheid.
Ouder worden in je eigen wijk. Sommige senioren wonen in een huis dat te groot voor hen is. We helpen hen een huis te vinden dat past bij hun behoefte. Daarom komen er meer doorstroommakelaars, die senioren kunnen helpen bij het zoeken van een passende woning in de eigen buurt. Ook komen er meer seniorenwoningen in de wijk, waar senioren prettig kunnen wonen.

Hoofdstuk 7

Financiële paragraaf

In de tabel hieronder zijn een aantal financiële keuzes van de ChristenUnie/SGP weergegeven. Ze stellen ombuigingen op de huidige begroting voor. Bedragen zijn x €1.000.
Investeringen - Baten na 2030 = €0.

Investeringen

Omschrijving	Incidenteel	2027	2028	2029	2030
Bouwen aan een thuis voor iedereen					
Meer opvangplekken voor daklozen op korte termijn	3.000	1.000	500	250	-
Flexwoonunits als doorstroom voorziening daklozen	3.000	1.500	1.500	1.500	1.500
Woonvoorziening dakloze gezinnen	5.000	1.500	1.500	1.500	1.500
Doorstroomvoorzieningen		1.000	1.000	1.000	1.000
Fonds voor betaalbare woningen voor gezinnen en senioren	15.000				
Aanpak verduurzamen en schimmelbestrijding woningen	5.000				
Versnellen procedure ontheffing/ bestemmingswijziging kerken		1.500	1.500	1.500	1.500
Ophogen pot onderhoud religieus erfgoed		50	50	50	50
Bouwen aan een sociaal en rechtvaardig Den Haag					
Deltaplan Schulden		20.640	20.640	20.640	20.640

Inburgering		2.500	2.500	2.500	2.500
Ophogen succesvolle subsidieregelingen		500	500	500	500
Oplossen wachtlijst Veilig Thuis	500	125	125	125	125
Peuterconsulenten meer inzet		400	400	400	400
Verbetering maatwerk jeugdgezondheidszorg		500	500	500	500
Haags Noodfonds Vluchtelingen ophogen		100	100	100	100
Intensivering 8 volwaardige cultuurankers		2.000	2.000	2.000	2.000
Gratis lid van de Bibliotheek tot 21 jaar		1.000	1.000	1.000	1.000
Bouwen aan een bloeiende Haagse economie					
Begeleiding naar werk		4.000	4.000	4.000	4.000
Hercontrole gesprekken		2.000	2,.000	2.000	2.000
Bouwen aan een veilige, schone en bereikbare stad					
Aanpak misstanden mensenhandel		1.000	1.000	1.000	1.000
Aandachtsfunctionaris		100	100	100	100
Sluiting raamprostitutie naar Gronings model	5.000				
Uitstapprogramma prostitutie	2.500	500	500	500	500
Meer handhaving op illegaliteit	2.500	500	500	500	500
Overweeghuis		250	250	250	250
Investeren in OV en infrastructuur: o.a. tunnelprojecten	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

Betaalbare parkeerhub in de Brinckhorst	2.000				
Samen spelen en sporten in de stad (meer speeltuinen)		250	250	250	250
Op orde brengen onderhoudsbudget en meegroei toename groen		1.500	2.000	2.500	3.000
Handhaving buitenruimte uitbreiden		450	900	1.350	1.800
Toegankelijk maken van de stad		250	250	250	250
Aanpak bijplaatsingen afval		2.500	2.500	2.500	2.500
Preventieve aanpakken, waaronder jeugdcriminaliteit		6.000	6.000	6.000	6.000
Aanpak High Impact Crimes (explosies)		1.000	1.000	1.000	1.000
Ondermijning		1.000	1.000	1.000	1.000
Digitale veiligheid		1.750	1.750	1.750	1.750
Uitbreiden Haagse Pandbrigade		2.000	2.000	2.000	2.000
Bouwen aan een betrouwbare overheid					
Heropenen van een stadsdeelkantoor	1.000	250	250	250	250
Dienstverlening opschaling 20%		1.800	1.800	1.800	1.800
Opschalen programma dienstverlening 20%		400	400	400	400
Versterken lokale onderzoeksjournalistiek		250	250	250	250
Totaal	**64.600**	**72.115**	**74.565**	**75.265**	**73.965**

Baten

Omschrijving	Incidenteel	2027	2028	2029	2030
Herrallocatie reserves	59.600				
Geen niet-noodzakelijkeherinrichtingen	5.000				
Minder externe huur		500	1.000	1.500	2.000
Minder uitgaven externe city branding		1.000	1.000	1.000	1.000
Besparing uitkeringen reintegratie naar werk		4.500	9.000	22.500	58.410
Besparing Deltaplan schulden duurzame uitstroom bijstand		9.600	19.200	28.800	38.400
Besparing Deltaplan schulden daklоosheid en noodopvang		750	1.500	2.250	3.000
Besparing Deltaplan schulden WMO		50	100	150	200
Besparing Deltaplan schulden jeugdzorg		250	500	750	1.000
Besparing Deltaplan schulden veiligheid		1.250	2.500	3.750	5.000
Energiebesparing gemeentelijk vastgoed		500	750	1.000	1.250
Verhoging OZB met 0,005 procentpunt (1,50 euro per maand)		13.500	13.500	13.500	13.500
Meer OZB vanwege groei van de stad		1.000	2.000	3.000	4.000
Toeristenbelasting 1% per jaar omhoog		200	400	600	800
Totaal	**64.600**	**34.100**	**52.450**	**79.800**	**129.560**

ChristenUnie
SGP

GELOOF
IN DEN HAAG